

CYNGOR BRO MORGANNWG

GWEITHIO GYDA'N GILYDD AM
DDYFODOL DISGLEIRIACH

**ADRODDIAD
HUNANASESIAD
BLYNYDDOL
2024-2025**

VALE of GLAMORGAN

BRO MORGANNWG

1.0 Cyflwyniad gan yr Arweinydd Gweithredol a'r Prif Weithredwr

Y Cynghorydd Lis Burnett, Arweinydd Gweithredol y Cyngor a Rob Thomas, Prif Weithredwr

Mae'n bleser gennym gyflwyno pedwerydd Adroddiad Hunanasesu Blynnyddol y Cyngor sy'n darparu gwerthusiad ôl-weithredol o berfformiad y flwyddyn ddiwethaf wrth gyflawni ymrwymadau ein Cynllun Cyflawni Blynnyddol ar gyfer 2024/25. Mae'r adroddiad hefyd yn dangos perfformiad y Cyngor yn y defnydd o adnoddau a sicrhau bod ei drefniadau llywodraethu yn parhau'n gadarn.

Yn unol â'n gofynion perfformiad, mae hunanasesiad y Cyngor yn cynnwys tri phrif ddyfarniad ar y canlynol:

- Pa mor dda mae'r Cyngor yn perfformio?
- Pa mor dda mae'r Cyngor yn defnyddio ei adnoddau?
- Pa mor effeithiol yw prosesau llywodraethu'r Cyngor?

Ar gyfer y cyfnod adrodd 2024/25, mae'r Cyngor yn barnu bod ei berfformiad yn gyffredinol dda. Rydym wedi dod i'r casgliad hwn oherwydd bod ein hadolygiad perfformiad diwedd blwyddyn yn dangos ein bod wedi cyflawni 85% (440/517) ¹o'r ymrwymadau a'r targedau perfformiad cysylltiedig yng Nghynllun Cyflawni Blynnyddol 2024/25 fel y'i cymeradwywyd gan yr Aelodau mewn cynllun a oedd yn uchelgeisiol o ystyried cyd-destun pwysau sylweddol parhaus y galw ar wasanaethau a sefyllfa ariannol ac economaidd anodd. Mae ein hadolygiad o dueddiadau dangosyddion perfformiad gwasanaeth lleol a meincnodi gwasanaethau cenedlaethol lle roedd data ar gael hefyd yn gadarnhaol. Gallwn hefyd ddangos bod y canlyniadau sy'n deillio o ehangder y gweithgareddau a gynhaliwyd yn ystod y cyfnod adrodd wedi cyfrannu at sawl nod lles cenedlaethol. Yn ogystal, daeth yr Asesiad Perfformiad Panel (APP), asesiad statudol gan banel annibynnol o sut mae'r Cyngor yn perfformio a gynhaliwyd ym mis Tachwedd 2024, i'r casgliad, **'Ar y cyfan, mae Cyngor Bro Morgannwg yn arfer ei swyddogaethau'n effeithiol... ac nid oedd unrhyw feysydd sy'n peri pryder wedi'u nodi'**. Mae'r asesiad allanol hwn yn rhoi sicrwydd am berfformiad y Cyngor. Fodd bynnag, yn bwysig, rydym hefyd yn cydnabod bod yna feysydd lle gallen ni wneud yn well ac wedi sicrhau bod meysydd sy'n tanberfformio a nodwyd trwy fonitro perfformiad yn ystod y flwyddyn yn parhau i fod yn feysydd sy'n gofyn am sylw yn 2025/26 ac yn cael eu hadlewyrchu yng nghynlluniau blynnyddol y Cyngor ar gyfer y cyfnod.

Mae'r Cyngor wedi priodoli dyfarniad cyffredinol o Dda mewn perthynas â'i ddefnydd o adnoddau. Mae'r dyfarniad yn adlewyrchu cyfuniad o'r dyfarniadau unigol ar lefel cyfarwyddiaeth a roddwyd i ba mor dda yr ydym wedi defnyddio ein pobl, ein hasedau, ein cyllid, ein prosesau rheoli perfformiad a risg, a mewnwelediadau ymgysylltu i gyflawni Cynllun Cyflawni Blynnyddol y Cyngor. Mae'r dyfarniadau Hunanasesiad Cyfarwyddiaeth hyn wedi bod yn destun her a chymedroli mewnol gan gymheiriaid. Gallwn ddangos gwelliannau mewn metrigau pobl allweddol dros y flwyddyn ddiwethaf gan gynnwys gwelliannau mewn absenoldeb salwch tymor byr, trosiant cyflogaion gwirfoddol, cymhareb amrywiaeth cyflogaion, bwlch cyflog rhwng y rhywiau a chyflawni statws 100 Cyflogwr Gorau Stonewall. Mae gwaith hefyd wedi symud ymlaen i wella ein hamgylchedd gwaith i'n cyflogaion, gan barhau i adnewyddu ac ailfodelu ein holl bolisiau a gweithdrefnau lechyd a Diogelwch a datblygu diwylliant diogelwch cryf ar draws y Cyngor, gan gynnwys ein hysgolion. Er gwaethaf pwysau sylweddol ar adnoddau, mae'r Cyngor yn parhau i gadw cyllid mewn sefyllfa mor gryf â phosibl. Rydym wedi sicrhau bod trefniadau caffael y Cyngor wedi cael proffil uwch eleni gyda Deddf Caffael newydd 2023 a rheoliadau'n dod i rym

¹ Mae'r ffigur hwn yn eithrio 159 o fesurau nad oedd statws perfformiad CMG yn berthnasol iddynt. O'r rhain, roedd 92 o fesurau yn newydd ar gyfer 2024/25 ac yn sefydlu perfformiad gwaelodlin ar gyfer y cyfnod, ac yn achos 57 o fesurau nid oedd yn briodol gosod targed.

gyda chodi ymwybyddiaeth ymlaen llaw, sesiynau hyfforddi a diwygiadau i Reolau Gweithdrefn Contract y Cyngor. Mae'r bartneriaeth gydag Ardal yn bwrw gwreiddiau ac mae dogfennaeth newydd yn galluogi mwy o ymgysylltu â rheolwyr. O ystyried popeth, yn gyffredinol mae'r Cyngor yn perfformio'n dda wrth reoli ei asedau – yn ffisegol ac yn ddigidol – yn erbyn cefndir o adnoddau cyfyngedig, ond mae hyn yn fwyfwy heriol. Gallwn ddangos ffocws parhaus ar wella sut rydym yn ymgysylltu â phreswylwyr a phartneriaid a byddwn yn ymgorffori'r gwersi a ddysgwyd ymlaen yng ngwaith ymgysylltu yn y dyfodol. Yn ogystal, trwy gryfhau'r ffordd rydym yn gweithio mewn partneriaeth â'r sefydliadau trydydd sector, cyhoeddus a phreifat dros y flwyddyn ddiwethaf, gallwn ddangos gwerth ychwanegol i'n gwasanaethau. Roedd sicrwydd pellach hefyd gan y Panel APP mewn perthynas â defnydd y Cyngor o adnoddau, a daethpwyd i'r casgliad, ***'O'r dystiolaeth a glywsom ac o fewn lefelau uchel presennol y galw am wasanaethau a'r pwysau ariannol sy'n wynebu pob awdurdod lleol ledled Cymru, mae'r Cyngor yn defnyddio ei adnoddau'n effeithiol ac yn effeithlon.'***

Ar gyfer y cyfnod adrodd, mae'r Cyngor yn barnu bod llywodraethu'n Dda. Rydym wedi dod i'r casgliad hwn oherwydd bod y Datganiad Llywodraethu Blyneddol (DLIB) Drafft ar gyfer 2024/25 yn dod i'r casgliad – o ystyried y gwaith adolygu, asesu a monitro parhaus a wnaed – y gellir rhoi dyfarniad cyffredinol o 'Sicrwydd Rhesymol' bod trefniadau llywodraethu'r Cyngor yn parhau i gael eu hystyried yn addas i'r diben yn unol â fframwaith y llywodraeth. Mae Barn Flynyddol y Pennaeth Archwilio Mewnol a roddir fel rhan o'r Adroddiad Archwilio Mewnol Blyneddol yn rhoi 'Sicrwydd Rhesymol' ar ddigonolrwydd ac effeithiolrwydd fframwaith y Cyngor ar gyfer llywodraethu, rheoli risg a rheoli amgylchedd yn ystod 2024/25. Daeth 94% o'r dyfarniadau sicrwydd a gyhoeddwyd fel rhan o 53 o adolygiadau ar sail risg i'r casgliad bod profion yn ystod y flwyddyn o effeithiolrwydd y rheolaethau sydd ar waith i reoli risgiau allweddol y Cyngor naill ai'n 'Sylweddol neu'n Rhesymol' gyda 95% o'r holl argymhellion a gyhoeddwyd yn y categorïau blaenoriaeth isel i ganolog. Rhoddwyd dyfarniad 'Sicrwydd Sylweddol' gan Archwilio Mewnol mewn perthynas â chydymffurfiaeth y Cyngor â Safonau Cod Rheoli Ariannol CIPFA ar gyfer 2023/24, gan nodi arferion rheoli ariannol da sy'n cefnogi cynaliadwyedd ariannol, dyrannu adnoddau ac atebolrwydd effeithiol. Ar adeg adrodd, mae gwaith archwilio yn mynd rhagddo i gwmpasu cyfnod 2024/25 ac nid oes unrhyw newidiadau sylweddol o'r cyfnod blaenorol wedi'u nodi. Yn ogystal, mae'r safbwyntiau a'r dyfarniadau gan ein Rheoleiddwyr Allanol a ddarparwyd trwy gydol y flwyddyn fel rhan o'r Rhaglen Waith Archwilio Flynyddol wedi bod yn adeiladol ac rydym wedi ymateb yn gadarnhaol wrth fynd i'r afael â'r argymhellion o'u gwaith. Ar ddiwedd y flwyddyn, dangosodd ein traciwr rheoleiddiol fod 55 o gamau gweithredu wedi'u cwblhau gyda 17 cam ar y gweill. Fodd bynnag, rydym yn cydnabod bod angen camau pellach i gryfhau'r trefniadau presennol i sicrhau bod trefniadau llywodraethu'r Cyngor yn parhau i wella a chefnogi'r gwaith o gyflawni ei ymrwymadau a sicrhau bod yr holl randdeiliaid allweddol yn cymryd rhan yn y broses o wneud penderfyniadau. Rydym yn bwrw ymlaen â'r gwaith hwn trwy Gynllun Gwaith Blyneddol Archwilio Mewnol y Cyngor, trefniadau perfformiad a chraffu wedi'u hail-lunio, y Rhaglen Ail-lunio, Strategaeth Cyfranogiad y Cyhoedd a'r Cynllun Cydraddoldeb Strategol. Mae'r dull gweithredu hwn yn adlewyrchu ein hymateb i argymhellion yr APP a ddaeth i'r casgliad mewn perthynas ag effeithiolrwydd trefniadau llywodraethu'r Cyngor, ***'Rydym o'r farn bod gan y Cyngor drefniadau llywodraethu effeithiol ar waith ond mae meysydd y gellid eu datblygu ymhellach.'***

Er gwaethaf yr heriau, rydym wedi cael blwyddyn arall o wneud gwahaniaeth cadarnhaol i bobl ym Mro Morgannwg. Mae'r galw cynyddol am ein gwasanaethau wedi profi ein gallu i gyflawni yn wyneb adnoddau cynyddol gyfyngedig a hinsawdd economaidd heriol, ond maent hefyd wedi ysbrydoli atebion dyfeisgar. Trwy ymdrech a chydweithrediad ar y cyd sy'n cynnwys ein gweithlu, partneriaid a'n cymunedau, rydym wedi gallu cynnal a diogelu gwasanaethau hanfodol a darparu canlyniadau da i'n preswylwyr. Mae'r Adroddiad Hunanasesu Blyneddol hwn yn tynnu sylw at enghreifftiau o'r dull gweithredu blaengar hwnnw a rhai o'r heriau penodol yr ydym yn parhau i'w hwynebu.

Ni fyddai'r cyflawniadau a nodir isod wedi bod yn bosibl heb ymroddiad ein gweithlu, ein partneriaid a'n gwirfoddolwyr sydd wedi parhau'n hyblyg ac yn ystwyth, gan weithio gyda'i gilydd i ymateb i'n heriau wrth amddiffyn ein dinasyddion mwyaf agored i niwed a chefnogi ein cymunedau.

Fel y byddwch yn ei weld, mae llawer wedi digwydd dros y flwyddyn ddiwethaf, ac mae digon o hyd i fod yn optimistaidd amdano dros y flwyddyn nesaf wrth i ni symud ymlaen ag Y Fro 2030, ein Cynllun Corfforaethol newydd. Mae cryn waith wedi cael ei wneud i ddatblygu Y Fro 2030, wedi'i lywio gan amrywiaeth o fewnwelediadau gan gynnwys argymhellion ein Hasesiad Perfformiad Panel a blaenoriaethau dinasyddion y Fro a nodwyd ganddynt yn yr Arolwg Beth am Siarad (a gynhaliwyd yn Hydref 2023 ac yr adroddwyd amdano yng Ngwanwyn 2024) a gweithgareddau ymgysylltu eraill trwy gydol y flwyddyn. Roedd casgliadau'r Asesiad Perfformiad Panel amdanom yn gadarnhaol ac yn asesu bod Cyngor Bro Morgannwg yn **'gyngor da yng nghydestun y pwysau gweithredol mawr a'r galw uchel am wasanaethau ac adnoddau ar hyn o bryd. Mae'n sefydliad sy'n seiliedig ar werthoedd gyda diwylliant mewnol da a pherthnasoedd allanol cadarn. Mae ymrwymiad clir i gyflawni'r Cynllun Corfforaethol, gyda ffocws penodol ar flaenoriaethu anghenion pobl sy'n agored i niwed. Mae staff yn hynod falch o weithio i'r Cyngor, ac mae ymdeimlad cryf o uchelgais ar gyfer y dyfodol.'**

Mae'r Cynllun, a fabwysiadwyd ym mis Ebrill 2025, yn darparu'r fframwaith ar gyfer sut bydd y Cyngor yn gwneud ei orau glas, gan weithio gyda'n cymunedau fel partneriaid cyfartal i lunio a chyflawni ein gweledigaeth o gymunedau cryf â dyfodol disglair. Mae uchelgeisiau'r Cyngor a ddisgrifir yn Y Fro 2030 a'r dull o ddatblygu'r Cynllun hefyd wedi bod yn destun adolygiad allanol trwy'r Asesiad Perfformiad Panel a'n rheoleiddwyr ac mae'n braf nodi'r adborth cadarnhaol, nid yn unig ar lefel yr uchelgais yn y Cynllun ond hefyd bod ein dull gweithredu yn dangos bod y **'Cyngor wedi cymhwyso'r egwyddor datblygu cynaliadwy i lunio gosod ei amcanion lles gan gynnwys defnydd effeithiol o ddata, aliniad â chynlluniau ariannol a dull gweithredu cryf o ran cyfranogiad'**. Yn ogystal â barn ein preswylwyr a'n partneriaid, mae hyn yn rhoi sicrwydd pellach i ni ein bod yn mynd i'r cyfeiriad cywir.

Ein Prif Lwyddiannau yn 2024/24:

Mae sicrhau ffyniant Bro Morgannwg a'n cymunedau yn parhau i fod yn flaenoriaeth allweddol. Mae datblygu ein Cynllun Datblygu Lleol Newydd (CDLIN) wedi parhau i fynd rhagddo trwy gydol y flwyddyn, a byddwn yn adrodd am Gynllun adneuo arfaethedig ddiwedd 2025. Bydd y Cynllun yn darparu'r fframwaith allweddol ynghyd â'n pedwar cynllun creu lleoedd i lywio datblygiad a thwf economaidd Bro Morgannwg yn y dyfodol gan sicrhau datblygu cynaliadwy sy'n diwallu anghenion lleol ac yn cyflawni canlyniadau economaidd, cymdeithasol ac amgylcheddol cadarnhaol. Mae gwaith wedi parhau i ymgorffori dull creu lleoedd yn y ffordd yr ydym yn gweithio fel sefydliad, ac rydym yn hyrwyddo hyn yn rhagweithiol yn ein cymunedau sy'n helpu i ehangu cyfranogiad mewn llywodraethu a chynlluniau ar gyfer adfywio ein cymunedau. Dros y flwyddyn ddiwethaf, fel rhan o'r gwaith hwn, fe wnaethom ymgysylltu â thua 2,250 o bobl ar draws ein pedair prif dref, sef Llanilltud Fawr, y Bontfaen, Penarth a'r Barri i lunio'r cynlluniau a fydd yn trawsnewid eu trefi, a llwyddwyd i sicrhau cyllid creu lleoedd gwerth £350k a £450K ar gyfer 2025/26 a 2026/27 yn y drefn honno i fwrw ymlaen â'n cynlluniau creu lleoedd. Llwyddon ni hefyd i sicrhau cyllid sylweddol gan y llywodraeth gyda thros £55 miliwn i'w buddsoddi ym Mro Morgannwg i gefnogi adfywio, lleoedd a busnesau, gan gynnwys £20m dros 10 mlynedd i dref y Barri a £19.5m ar gyfer prosiect glan môr Y Barri - Creu Tonnau. Mae cyflawni ein rhaglen gwerth £14 miliwn a ariennir gan y Gronfa Ffyniant Gyffredin yn llwyddiannus wedi cefnogi blaenoriaethau allweddol y Cyngor ar gyfer adfywio ein cymunedau megis adfywio canol trefi ac ardaloedd gwledig a threfol, cefnogi ein huchelgeisiau sero net a darparu digwyddiadau diwylliannol, celfyddydau a threftadaeth cymunedol a lleoedd ac mae hyn wedi bod o fudd i'n cymunedau. Er bod y cynnydd hyd yma wedi bod yn gadarnhaol, rydym yn cydnabod bod angen i ni fwrw ymlaen yn gynt o lawer â'n gwaith yn y maes hwn i adfywio ein cymunedau yn gynaliadwy a chefnogi'r ymdrech i gyflawni ein huchelgeisiau sero net hirdymor.

Mae lleihau ein heffaith ar yr amgylchedd yn parhau i fod yn her sefydliadol hollbwysig, ac rydym yn parhau i weithio ar y cyd i sicrhau bod cynaliadwyedd wrth wraidd pob penderfyniad i warchod adnoddau a'r amgylchedd ar gyfer cenedlaethau'r dyfodol. Mae ystyriaethau Prosiect Sero (ymateb y Cyngor i'r Argyfwng Hinsawdd a Natur) wedi'u hymgorffori ym mhob gweithgaredd caffael a phrosiect y Cyngor, gyda phwysau ychwanegol ar gyfer atebion lleihau CO₂ ar gontractau a phrosiectau mawr y Cyngor. Y flwyddyn ddiwethaf, fe wnaeth prosiectau a ariennir gan y Gronfa Ffyniant Gyffredin leihau ein hallyriadau CO₂ o 96 tonnall ar eu pennau eu

hunain. Yn ogystal, fe wnaethom gyflymu'r gwaith i wella effaith amgylcheddol a gyfrannodd at welliant o 10.6% yn y sgoriau Tystysgrif Ynni Arddangos (TYA) cyfartalog ar gyfer adeiladau'r awdurdod lleol dros 1,000m², gan ragori ar y targed o 3%. Rydym wedi llwyddo i gadw gwobrau traeth ym Marina Penarth, Bae Jackson, Bae Whitmore, Cold Knap, Llanilltud Fawr, a Southerndown trwy arddangos traethau a reolir yn dda gydag ansawdd dŵr da. Rhagorodd ar y targed ailgylchu gwastraff domestig cenedlaethol (70%) bron 2% gyda pherfformiad o 71735%. Rydym yn parhau i wneud cynnydd cadarnhaol ond mae heriau sylweddol o'n blaenau sy'n ei gwneud hi'n bwysicach fyth ein bod yn gweithio gyda'n gilydd i lunio a chyflawni atebion a fydd yn cyflymu ymdrechion i gyflawni ein hymrwymiad hirdymor ar gyfer Bro Morgannwg carbon niwtral erbyn 2030.

Fel Cyngor, mae cefnogi ein preswylwyr agored i niwed yn parhau i fod yn un o'n blaenoriaethau uchaf a thrwy gydol y flwyddyn rydym wedi gweithio ar y cyd â'n cymunedau a'n partneriaid i ddeall anghenion a sicrhau bod ein hadnoddau cyfyngedig yn cael eu dyrannu lle mae eu hangen fwyaf a thrwy hynny atal y rhai mwyaf agored i niwed rhag syrthio i argyfwng. Trwy ddigideiddio ac arloesi gwasanaethau eraill, gan gynnwys partneriaethau cryfach â sefydliadau lleol, rydym wedi gwella mynediad i wasanaethau gofal cymdeithasol gydag amseroedd ymateb cyflymach a chymorth mwy hygyrch i unigolion a theuluoedd ac mae hyn wedi helpu i gefnogi mwy o unigolion yn eu cymunedau. Mewn partneriaeth â'r trydydd sector, rydym wedi cynyddu nifer y llety preswyl i blant a phobl ifanc sydd wedi darparu mwy o gyfleoedd i'n plant sy'n derbyn gofal i fyw'n lleol. Mae gweithredu'r Fforwm Adran 16 wedi bod yn gam mawr o ran hyrwyddo mentrau cymdeithasol, cwmnïau cydweithredol a gwasanaethau sy'n cael eu harwain gan ddefnyddwyr. Mae dod â phartneriaid o bob rhan o'r sector ynghyd wedi sicrhau ein bod mewn sefyllfa well i wneud y mwyaf o gyfleoedd i gydgyhyrchu a darparu gwasanaethau ataliol cynaliadwy i breswylwyr. Er gwaethaf y cynnydd cadarnhaol, mae'r galw sylweddol am wasanaethau gofal cymdeithasol yn parhau, gyda'r cynnydd yn cael ei adlewyrchu yn y galw a chymhlethdod yr angen sy'n parhau i fod yn heriol yng nghyd-destun costau cynyddol, cyllid cyfyngedig a heriau staffio parhaus.

Rydym yn cydnabod pwysigrwydd ffyrdd iach ac actif o fyw wrth alluogi pobl i fyw'n hirach, ac rydym yn gweithio'n agosach gyda phartneriaid, preswylwyr a chymunedau allweddol i annog ffyrdd mwy actif o fyw. Mae ein partneriaeth â Parkwood Legacy Leisure yn parhau i ddarparu cyfleoedd chwaraeon a hamdden fforddiadwy, hygyrch a chynaliadwy o ansawdd uchel trwy ein pedair canolfan hamdden. Bu cynnydd yn nifer y defnyddwyr yn ein canolfannau hamdden o 741,500 i 856,303 ac mae gwaith gwella helaeth wedi'i wneud yn y rhan fwyaf o ganolfannau, sydd wedi gwella profiad y cwsmer. Cynhyrchodd dros 35,000 o gyfranogwyr bron £5.3 miliwn o werth cymdeithasol trwy ddefnyddio ein canolfannau hamdden (cynnydd o 16.5% ers y llynedd), gyda £1.04 miliwn o arbedion costau gofal iechyd wedi'u cyflawni o ganlyniad i fod yn actif. Mae'r Rhaglen Pobl Ifanc ac Ysgolion Actif yn parhau i dyfu, gyda dros 17,600 o gyfranogiadau wedi'u cofnodi trwy gydweithrediad â 172 o sefydliadau gyda gweithgareddau a ddarperir mewn ymateb i ymgysylltu dan arweiniad disgyblion a phobl ifanc. Mae rhaglen chwarae gynhwysfawr wedi'i llywio gan ein hasesiad digonolrwydd chwarae yn darparu mwy o gyfleoedd ac adnoddau i gefnogi chwarae gweithredol cynhwysol yn ein hysgolion a'n cymunedau. Mae cyfleusterau hamdden cymunedol yn parhau i wella mannau gwyrdd mwy hygyrch i breswylwyr ac ymwelwyr gan ddefnyddio cyfraniadau A106 gan gynnwys ardaloedd ffitrwydd a chwarae awyr agored a gerddi cymunedol sydd wedi'u hyrwyddo i annog cyfranogiad, gyda ffocws penodol ar gymunedau a grwpiau poblogaeth lle mae cyfranogiad yn isel.

Derbyniodd ein gwasanaeth addysg a'r gwasanaeth ieuenctid adolygiadau ardderchog yn dilyn arolygiadau gan Estyn yr oedd y gwasanaethau a ddarperir i ddisgyblion a phobl ifanc wedi gwneud argraff fawr arnynt. Mae safonau ar draws ysgolion yn parhau i fod yn uchel ac mae ffocws parhaus ar yrru gwella ysgolion a gwella canlyniadau dysgwyr yn gyffredinol. Fodd bynnag, mae deilliannau dysgwyr difreintiedig yn parhau i fod yn faes i'w ddatblygu ac mae angen cau'r bwlch mewn deilliannau rhyngddynt nhw a'u cyfoedion. Er bod lefelau presenoldeb yn gwella, nid ydynt eto wedi dychwelyd i'r lefelau a oedd i'w gweld cyn y pandemig. Mae heriau sylweddol o hyd wrth ddiwallu anghenion pob dysgwr sydd ag anghenion dysgu ychwanegol ac anghenion cymdeithasol, emosiynol ac iechyd meddwl (ICEM) gyda thwf yn y grwpiau hyn yn parhau i gynyddu'n esbonyddol. Yn ogystal, rydym yn gweld cynnydd mewn gwaharddiadau sy'n gysylltiedig â'r twf mewn anghenion ICEM cymhleth. Mae gwydnwch ariannol ysgolion hefyd yn her barhaus gyda chyllidebau dan bwysau sylweddol.

Dair blynedd yn ôl, fe wnaethom sefydlu cronfa costau byw i sicrhau ymateb mwy effeithiol i'r heriau sy'n wynebu ein preswylwyr ac rydym wedi cydweithio â phartneriaid ar draws pob sector gan sicrhau cydlynw ac ymateb i fynd i'r afael â'r heriau hyn. Wedi'i lywio gan fewnwelediadau cymunedol a data arall, fe wnaethom ddarparu ystod eang o gymorth sy'n canolbwyntio ar sgiliau, cyflogaeth, tai a mynediad i fwyd fforddiadwy a chynghor ynni ar draws y Fro. Mae data diweddar yn dangos bod costau byw yn parhau i achosi caledi, gyda phroblemau fforddiadwyedd parhaus o ran bwyd, ynni a thai ac rydym wedi cynyddu ein hymdrechion i wella'r cymorth presennol ymhellach. Fodd bynnag, mae'r galw parhaus am y gwasanaethau hyn yn her i gyllidebau'r Cyngor yn y dyfodol.

Mae heriau digartrefedd a thai yn parhau, ac rydym wedi parhau i weithio mewn partneriaeth i gefnogi preswylwyr. Llwyddodd ein Gwasanaeth Digartrefedd Tai Cyflym i leihau ein defnydd o lety dros dro ar gyfer aelwydydd digartref, ac nid oes unrhyw deuluoedd wedi'u lletya mewn gwestai. Estynnwyd ein cynllun prydlesu digartrefedd sydd bellach yn rhan o Gynllun Prydlesu Cymru Llywodraeth Cymru, gan ein galluogi i lansio'r model hwn o weithio yn y Fro yn ffurfiol a sicrhau cyllid. Bydd hyn yn cynyddu mynediad pellach i gartrefi gwag ar gyfer cefnogi aelwydydd digartref. Ers i'r Cyngor gyrraedd Safon Ansawdd Tai Cymru (SATC) yn 2018, mae buddsoddiad cyfalaf pellach o dros £40.865 miliwn wedi'i wneud fel rhan o Raglen Gwella Tai barhaus. Adeiladwyd 180 o gartrefi y llynedd fel rhan o gynllun adeiladu tai y Cyngor sy'n canolbwyntio ar leihau digartrefedd a darparu gwell cyfleoedd i'r rhai nad ydynt yn gallu fforddio morgeisi. Wrth edrych ymlaen, mae heriau sylweddol yn parhau o ran arwain a chefnogi'r gwaith o ddarparu cartrefi newydd ar draws Bro Morgannwg i ymateb i bwysau cynyddol ar dai a digartrefedd.

Er gwaethaf setliad cyllideb mwy ffafriol gan San Steffan, mae Cyngor Bro Morgannwg, yn gyffredin â chynghorau ledled Cymru a Lloegr, yn profi pwysau ariannol sylweddol. Mae cyllid yn parhau i fod yn llawer llai na'r hyn sydd ei angen i gynnal gwasanaethau lleol hanfodol, ac mae angen i ni fwrw ymlaen yn gynt o lawer â'r gwaith sy'n ein galluogi i gyflawni ein blaenoriaethau mewn ffordd sy'n gynaliadwy yn ariannol ac yn diwallu anghenion preswylwyr Bro Morgannwg.

Rydym yn realistig ynglŷn â'r heriau sydd o'n blaenau i'r sefydliad, gan gynnwys bylchau cyllidebol sylweddol yn y dyfodol, trwy wneud y defnydd mwyaf o dechnoleg ddigidol a denu a chadw gweithlu sy'n addas ar gyfer y dyfodol yn ogystal ag ystyriaethau ynghylch yr hinsawdd a natur. Mewn ymateb, mae Rhaglen Ail-lunio uchelgeisiol wedi'i datblygu, sy'n darparu fframwaith i ymateb i'r heriau hyn ac yn nodi sut byddwn yn trawsnewid y Cyngor fel y gallwn barhau i ddiwallu anghenion preswylwyr, diogelu cyllid, ac ymgorffori cynaliadwyedd wrth i ni symud ymlaen. Ei nod yw parhau i ddarparu sefydliad mwy darbodus a mwy effeithlon, sy'n cael ei nodweddu gan arferion modern, darparu gwasanaethau cynaliadwy a gweithlu medrus a chymhellol, ac yn bwysicaf oll sicrhau bod ein cymunedau, ein preswylwyr a'n cwsmeriaid wrth wraidd ein penderfyniadau. Wrth i ni edrych ymlaen, mae ein ffocws yn parhau i fod yn glir: rydym yn benderfynol o adeiladu ar y cynnydd a wnaed eleni a pharhau i weithio mewn partneriaeth i ddiogelu gwasanaethau hanfodol, cefnogi ein preswylwyr mwyaf agored i niwed a darparu cyfleoedd i bawb sy'n byw ac yn gweithio ym Mro Morgannwg ffynnu. Gyda'r un penderfyniad sydd wedi ein cynnal trwy'r flwyddyn ddiwethaf, byddwn yn ymdrechu i gyflawni ein hymrwymadau ac ymateb i anghenion newidiol ein cymunedau gyda ffocws pendant ar **weithio gyda'n gilydd dros gymunedau cryf â dyfodol mwy disglair.**

2.0 Cynnwys

1.0 Cyflwyniad gan yr Arweinydd Gweithredol a'r Prif Weithredwr	1
2.0 Cynnwys	6
3.0 Ein Hadroddiad Hunanasesu	7
4.0 Ein Cynnydd yn erbyn Meysydd Ffocws y llynedd	11
5.0 Dyfarniadau Hunanasesu Blynnyddol.....	12
5.1 Asesiad Perfformiad Panel Cyngor Bro Morgannwg 2024	12
5.2 Pa mor dda mae'r Cyngor yn perfformio yn erbyn Cynllun Cyflawni Blynnyddol 2024/25?	16
5.3 Pa mor dda mae'r Cyngor yn defnyddio ei adnoddau?	26
5.4 Pa mor effeithiol yw systemau Llywodraethu'r Cyngor?	35
6.0 Adolygu ein dull Hunanasesu	38

3.0 Ein Hadroddiad Hunanasesu

Sut mae'r cyfan yn dod at ei gilydd

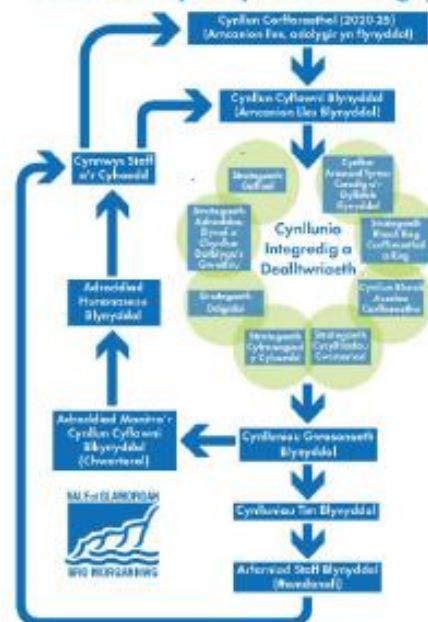
Mae Amcanion Lles ein Cynllun Corfforaethol yn nodi'r canlyniadau y mae'r Cyngor am eu cyflawni sy'n adlewyrchu blaenoriaethau gwleidyddol y weinyddiaeth, ein dyheadau a'n hymrwymadau cyffredin gyda phartneriaid gwasanaeth cyhoeddus (e.e. Cynllun Lles y Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus a Chynllun Ardal Caerdydd a'r Fro) a dinasyddion y Fro ac yn darparu fframwaith ar gyfer gwella lles ym Mro Morgannwg yn ystod y tymor canolog.

Ein Hamcanion Lles ar gyfer 2024/25 yw:

- Gweithio gyda'n cymunedau a throstynt.
- Cefnogi dysgu, cyflogaeth a thwf economaidd cynaliadwy.
- Cynorthwyo pobl yn eu cartrefi a'u cymunedau.
- Parchu, gwella a mwynhau ein hamgylchedd.

Mae ein [Cynllun Cyflawni Blynnyddol](#) (CCB) a gyhoeddir bob gwanwyn, yn nodi'r camau y byddwn yn eu cymryd yn ystod y flwyddyn i gyflawni Amcanion Lles ein Cynllun Corfforaethol, a gwireddu ein gweledigaeth i greu **Cymunedau Cryf â Dyfodol Disglair**.

Sut mae'r cyfan yn dod at ei gilydd

Trosir y camau hyn yn weithredoedd trwy broses gynllunio integredig a manylir arnynt mewn Cynlluniau Gwasanaeth a Thîm ac arfarniadau staff (#AmdanaFi) ar draws y Cyngor ac maent yn sail i'n fframwaith corfforaethol blynnyddol o weithgareddau, mesurau perfformiad a thargedau gwella gwasanaethau, timau ac unigolion. Dangosir y cynnydd yn erbyn ein hymrwymadau CCB a'n Hamcanion Lles mewn adroddiadau monitro perfformiad chwarterol sy'n destun her fewnol trwy'r Uwch Dîm Arwain ac aelodau etholedig trwy Bwyllgorau Craffu, y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio a'r Cabinet. Mae monitro cynnydd yn erbyn y camau hyn yn rhoi dealltwriaeth o'r hyn a gyflawnwyd a lle mae angen rhagor o waith. Mae'r Adroddiad Hunanasesu Blynnyddol (HAB) yn rhoi crynodeb diwedd blwyddyn o'r cynnydd a wnaed o ran cyflawni ymrwymadau'r Cynllun Cyflawni Blynnyddol sy'n cyd-fynd â'n pedwar Amcan Lles.

Mae'r uchod yn adlewyrchu ein trefniadau blwyddyn ar gyfer 2024/25 fel sy'n cyd-fynd â Chynllun Corfforaethol 2020-2025 y mae'r adroddiad HAB hwn yn ymwneud ag ef, ac a ddaeth i ben ym mis Mawrth 2025. Mae trefniadau newydd i gefnogi cyflawni ein Cynllun Corfforaethol newydd (Y Fro 2030) yn cael eu cyflwyno ar hyn o bryd a bydd hyn yn cael ei adlewyrchu yn adroddiad HAB y flwyddyn nesaf yn 2026.

Ein Dyfarniadau Hunanasesu

Mae hunanasesiad y Cyngor yn cynnwys tri phrif ddyfarniad ar gyfer y cyfnod adrodd:

- asesiad perfformiad y Cynllun Cyflawni Blynnyddol.
- asesiad o ddefnydd y Cyngor o adnoddau (sy'n cynnwys ei bobl, ei asedau, cyllid a chaffael, perfformiad a mewnwelediadau risg ac ymgysylltu); a
- asesiad o effeithiolrwydd llywodraethu, rheoli risg a rheolaethau mewnol y Cyngor trwy Ddatganiad Llywodraethu Blynnyddol.

Trwy gydol y flwyddyn rydym wedi gwerthuso ystod eang o fewnwelediadau perfformiad a data eraill o'r fframwaith cynllunio a pherfformiad blynyddol sydd wedi galluogi dod i gasgliadau gwybodus ar ddiwedd y flwyddyn ar ba mor dda y mae adnoddau a threfniadau llywodraethu'r Cyngor wedi cefnogi'r gwaith o gyflawni'r ymrwymïadau yng Nghynllun Cyflawni Blynyddol 2024/25. Mae amrywiaeth eang o ffynonellau gwybodaeth wedi helpu i lywio ein dyfarniadau hunanasesu a meysydd i ganolbwyntio arnynt yn y dyfodol [yma](#).

Wedi'i lywio gan y dystiolaeth a gasglwyd fel a ddangosir yn y [graffig HAB](#), rydym wedi asesu ein cynnydd gan ddefnyddio'r graddfeydd isod. Mae'n bwysig nad yw ein dyfarniadau'n cael eu hystyried ar wahân gan eu bod yn effeithio ar ei gilydd ac mae angen eu hystyried mewn ffordd integredig. Mae crynodeb o sut rydym wedi cyrraedd ein dyfarniadau, a disgrifiad o'r rhain, i'w gweld isod.

Pa mor dda mae'r Cyngor yn perfformio?

Wrth asesu pa mor dda rydym wedi perfformio a chyflawni ein hymrwymïadau Cynllun Cyflawni Blynyddol ar gyfer y flwyddyn ddiwethaf, rydym yn ystyried y dystiolaeth ganlynol i lunio dyfarniad gan ddefnyddio'r raddfa isod:

- Cynnydd mewn perthynas â chyflawni'r gweithgareddau a gynlluniwyd ar gyfer y cyfnod adrodd fel y'i manylir yn y CCB.
- Perfformiad mewn perthynas â chyfres o ddangosyddion perfformiad (safbwyntiau defnyddwyr gwasanaeth a mesurau canlyniadau gwasanaeth) a thargedau gwella cysylltiedig a meincnodi gwasanaeth gyda chyrrff cyhoeddus eraill lle bo hynny'n bosibl.
- Mae hunanasesiad y Gyfarwyddiaeth o berfformiad wedi'i alinio ag adolygiad perfformiad diwedd y flwyddyn. Mae dyfarniadau cychwynnol y Gyfarwyddiaeth mewn perthynas â'u perfformiad yn destun her fewnol gan Gyfarwyddwr Cymheiriaid, y Prif Weithredwr, deiliaid Portffolio perthnasol y Cabinet, Cadeirydd(ion) y Pwyllgor Craffu ac Arweinydd y Cyngor. Yna mae dyfarniadau cychwynnol yn destun cymedroli gan y Prif Weithredwr ac Arweinydd y Cyngor i sicrhau cysondeb. Wedyn caiff dyfarniadau ôl-gymedroli eu crynhoi i lywio dyfarniad perfformiad cyffredinol ar gyfer y Cyngor.

Cynllun Cyflawni Blynyddol			
Rhagorol	Da	Gweddol	Gwael
• 100% o'r gweithgareddau wedi'u cyflwyno a thargedau perfformiad wedi'u cyflawni. • Rydym wedi llwyddo i gyflawni ein holl ymrwymïadau CCB yn llwyddiannus.	• Mwy nag 85% o'r gweithgareddau wedi'u cyflwyno a thargedau perfformiad wedi'u cyflawni. • Rydym wedi llwyddo i gyflawni'r rhan fwyaf o'n hymrwymïadau CCB.	• Rhwng 50% ac 84.5% o'r gweithgareddau wedi'u cyflwyno a thargedau perfformiad wedi'u cyflawni. • Rydym wedi gwneud cynnydd cadarnhaol o ran cyflawni ein hymrwymïadau CCB, ond mae rhai camau gweithredu ar ei hôl hi, ac mae rhai mesurau perfformiad wedi methu â chyrraedd y targed..	• Rhwng 0% a 49.5% o'r gweithgareddau wedi'u cyflwyno a thargedau perfformiad wedi'u cyflawni. • Cynnydd anfodddhaol wrth gyflwyno ein hymrwymïadau CCB. Ni chyflawnwyd nifer sylweddol o gamau gweithredu a mesurau.

Pa mor dda mae'r Cyngor yn defnyddio ei adnoddau?

Wrth asesu pa mor dda yr ydym wedi defnyddio ein hadnoddau i gyflawni blaenoriaethau'r Cyngor ar gyfer y flwyddyn ddiwethaf, mae pob Cyfarwyddiaeth yn cwblhau hunanasesiad blynyddol sy'n cyd-fynd â'r asesiad perfformiad diwedd blwyddyn, ac mae hyn yn destun her fewnol gan gymheiriaid, sef Cyfarwyddwr Cyfoedion, y Prif Weithredwr, deiliaid Portffolio perthnasol y Cabinet, Cadeirydd(ion) y Pwyllgor Craffu ac Arweinydd y Cyngor. Mae dyfarniadau cychwynnol a wnaed gan y Cyfarwyddiaethau ar ba mor dda y mae adnoddau wedi'u defnyddio i gyflawni ein hymrwymïadau ADP yn ddarostyngedig i ymarfer cymedroli dan arweiniad y Prif Weithredwr ac Arweinydd y Cyngor ac mae hyn yn llywio barn gyffredinol ar gyfer defnydd adnoddau'r Cyngor. Ynghyd â pherfformiad, mae'r Gyfarwyddiaeth Hunanasesu yn ystyried dystiolaeth ar y themâu canlynol i lunio dyfarniad gan ddefnyddio'r raddfa isod:

- Pobl
- Asedau (Ffisegol a Digidol)
- Cyllid (gan gynnwys caffael a chomisiynu)
- Ymgysylltu a mewnwelediad
- Rheoli perfformiad gan gynnwys perfformiad yn erbyn ymrwymïadau'r CCBADP yn ystod y flwyddyn; a

- Rheoli risg (gan ganolbwyntio ar risgiau lefel gorfforaethol a chyfarwyddiaeth berthnasol a gwaith archwilio rheoleiddiol mewnol ac allanol).

Defnydd o Adnoddau			
Rhagorol	Da	Gweddol	Gwael
• Ystyrir bod ein rheolaeth o adnoddau yn rhagorol o ran ein heconomi, ein heffeithlonrwydd, ein heffeithiolrwydd a'n/neu ein tegwch. • Mae'r egwyddor datblygu cynaliadwy wedi'i hymgorffori a'i chymhwyso'n gyson ym mhob ystyriaeth wrth gynllunio, gwneud penderfyniadau a gweithredu ein hadnoddau i gyflawni ein Hamcanion Lles a gellir rhoi tystiolaeth ohoni. • Mae ystyriaethau cydraddoldeb yn cael eu hymgorffori a'u cymhwyso'n gyson trwy gydol y broses o gynllunio, gwneud penderfyniadau a gweithredu ein hadnoddau i nodi a lleihau / neu ddileu anghydraddoldebau canlyniad sy'n gysylltiedig ag anfantais economaidd-gymdeithasol a gellir rhoi tystiolaeth ohonynt. • Rydym mewn sefyllfa ardderchog i sicrhau gwelliannau cynaliadwy yn y dyfodol. • Mae gennym fewnwelediad/tystiolaeth/enghreifftiau cryf a rhagorol o sut rydym wedi defnyddio ein hadnoddau, gwella perfformiad, cyflawni canlyniadau a/neu ddiwallu angen. • Rydym yn hunanymwybodol a gallwn ddangos gwelliant parhaus o fyfyrddod ac adolygu rheolaidd ac mae gennym gynllun clir o ba gyfeiriad y mae angen i ni fynd iddo i sicrhau a chynnal gwelliannau. • Ac yn bodloni'r holl feini prawf o dan sgôr perfformiad 'Da'.	• Ystyrir bod ein rheolaeth ar adnoddau'n dda ac mewn sefyllfa gref i sicrhau gwelliannau i wasanaethau yn y dyfodol yn gynaliadwy. • Mae gennym ddulliau/arferion cadarn ar waith i weithredu ein gwasanaethau mewn modd economaidd, effeithlon, effeithiol a theg. • Mae'r egwyddor Datblygu Cynaliadwy yn cael ei deall a'i hystyried wrth gynllunio, gwneud penderfyniadau a gweithredu ein hadnoddau i gyflawni ein Hamcanion Lles a gellir rhoi tystiolaeth o hyn. • Mae ystyriaethau cydraddoldeb yn cael eu deall a'u hystyried wrth gynllunio, gwneud penderfyniadau a gweithredu ein hadnoddau i nodi a lleihau anghydraddoldebau canlyniad sy'n gysylltiedig ag anfantais economaidd-gymdeithasol a gellir rhoi tystiolaeth ohonynt. • Mae gennym ddealltwriaeth/tystiolaeth/enghreifftiau da o sut rydym wedi defnyddio ein hadnoddau i wella perfformiad, cael canlyniadau a/neu ddiwallu angen. • Mae gennym ddealltwriaeth glir o'r hyn y mae angen i ni ei wneud i wella ein perfformiad a sicrhau gwelliant parhaus. Mae gennym gynllun ar waith i fynd i'r afael â'r meysydd gwella hyn. • Ac yn bodloni'r holl feini prawf o dan sgôr perfformiad 'Gweddol'.	• Ystyrir bod ein rheolaeth ar adnoddau'n weddol gyda rhagolygon da ar gyfer gwella. • Mae gennym rai dulliau/arferion cadarn ar waith i weithredu ein gwasanaethau mewn modd economaidd, effeithlon, effeithiol a theg. • Mae'r egwyddor Datblygu Cynaliadwy yn cael ei deall ac mae agweddau arni'n cael eu hystyried wrth gynllunio, gwneud penderfyniadau a gweithredu ein hadnoddau i gyflawni ein Hamcanion Lles a gellir rhoi tystiolaeth o hyn. • Mae ystyriaethau cydraddoldeb yn cael eu deall ac mae agweddau arno'n cael eu hystyried wrth gynllunio, gwneud penderfyniadau a gweithredu ein hadnoddau i nodi a lleihau anghydraddoldebau canlyniadau sy'n gysylltiedig ag anfantais economaidd-gymdeithasol a gellir rhoi tystiolaeth o hyn. • Mae gennym rywfaint o fewnwelediad/tystiolaeth o sut rydym wedi defnyddio ein hadnoddau i wella perfformiad, cyflawni canlyniadau a/neu ddiwallu angen. Rydym yn ymwybodol o'n meysydd gwella ac yn ymwybodol o'r hyn y mae angen ei wneud i sicrhau gwelliant parhaus, ond nid yw hyn wedi arwain at gamau gweithredu eto.	• Ystyrir bod ein rheolaeth ar adnoddau'n wael gyda rhagolygon gwael ar gyfer gwella. • Nid oes gennym unrhyw ddulliau/arferion ar waith i weithredu ein gwasanaethau mewn modd effeithlon, effeithiol a theg. • Mae'r egwyddor Datblygu Cynaliadwy'n cael ei deall ond mae tystiolaeth gyfyngedig o sut mae'n cael ei hystyried wrth gynllunio, gwneud penderfyniadau a gweithredu ein hadnoddau i gyflawni ein Hamcanion Lles. • Mae ystyriaethau cydraddoldeb yn cael eu deall, ond mae tystiolaeth gyfyngedig o sut mae'r rhain yn cael eu hystyried wrth gynllunio, gwneud penderfyniadau a gweithredu ein hadnoddau i nodi a lleihau anghydraddoldebau canlyniadau sy'n gysylltiedig ag anfantais economaidd-gymdeithasol. • Mae gennym ddealltwriaeth/tystiolaeth gyfyngedig neu ddim o gwbl i ddangos sut rydym wedi defnyddio ein hadnoddau i wella perfformiad, cyflawni canlyniadau a/neu ddiwallu angen. • Nid oes gennym unrhyw hunanymwybyddiaeth o ble mae angen i ni wella. Nid oes cynllun clir ar waith i fynd i'r afael â meysydd gwendid ac i sicrhau gwelliant. • Nid yw'n bodloni'r holl feini prawf o dan sgôr perfformiad 'Gweddol'.

Pa mor effeithiol yw llywodraethu'r Cyngor?

Wrth asesu effeithiolrwydd ein llywodraethu dros y flwyddyn ddiwethaf, rydym yn ystyried y ffynonellau tystiolaeth canlynol i lunio dyfarniad gan ddefnyddio'r raddfa isod:

- Datganiad Llywodraethu Blyneddol, ar sail egwyddorion 'Darparu Llywodraethu Da mewn Llywodraeth Leol' CIPFA
- Barn Flynyddol y Pennaeth Archwilio Mewnol ar amgylchedd rheoli'r Cyngor mewn perthynas â llywodraethu, rheoli risg a rheolaeth fewnol.
- Canfyddiadau'r Rhaglen Gwaith Archwilio Mewnol a Sicrwydd
- Barn Rheoleiddio Allanol a chanfyddiadau'r Rhaglen Gwaith Archwilio (gan gynnwys gwaith sicrwydd ar y systemau ariannol a'r amgylchedd rheoli ehangach).
- Monitro risg corfforaethol.
- Barn Archwilio Mewnol ar gydymffurfiaeth y Cyngor â Safonau Cod Rheoli Ariannol CIPFA ar gyfer y cyfnod 2024.
- Dyfarniadau hunanasesu'r Gyfarwyddiaeth ar yr amgylchedd risg, sy'n ymgorffori cynlluniau gwaith rheoleiddio mewnol ac allanol.

Llywodraethu			
Sylweddol	yn Rhesymol	Cyfyngedig	Dim

Mae system lywodraethu, rheoli risg a rheolaeth gadarn ar waith, gyda rheolaethau mewnol yn gweithredu'n effeithiol ac yn cael eu defnyddio'n gyson i gefnogi'r gwaith o gyflawni amcanion yn y maes a archwiliwyd	Yn gyffredinol, mae system lywodraethu, rheoli risg a rheolaeth gadarn ar waith. Nodwyd rhai problemau, diffyg cydymffurfio neu gyfle i wella a allai beryglu cyflawni amcanion yn y maes a archwiliwyd.	Nodwyd bylchau, gwendidau neu ddiffyg cydymffurfio sylweddol. Mae angen gwella'r system lywodraethu, rheoli risg a rheolaeth er mwyn rheoli risgiau'n effeithiol i gyflawni amcanion yn y maes a archwiliwyd	Mae angen cymryd camau gweithredu ar unwaith i fynd i'r afael â bylchau sylfaenol, gwendidau a nodwyd. Mae'r system lywodraethu, rheoli risg a rheolaeth yn annigonol i reoli risgiau'n effeithiol er mwyn cyflawni amcanion yn y maes a archwiliwyd.
--	--	--	---

Adolygiad o'n Hamcanion Lles

Bob blwyddyn mae dinasyddion Bro Morgannwg, staff y Cyngor, aelodau etholedig a phartneriaid allweddol eraill yn helpu i lunio'r camau y byddwn yn eu cymryd i gyflawni ein Hamcanion Lles trwy ein hymrwymiaidau Cynllun Cyflawni Blynnyddol. Trwy'r broses hon gofynnir iddynt gadarnhau perthnasedd ein Hamcanion Lles.

Trwy ganfyddiadau gwaith ymgysylltu allweddol a wnaed yn 2023/24, gan gynnwys gwaith ymgysylltu ar Gynllun Cyflawni Blynnyddol 2024/25, Arolwg Beth am Siarad am Fywyd yn y Fro 2023/24 a'r arolwg Cyllideb blynnyddol ar gyfer 2024/25, rydym yn sicr y bu ein Hamcanion Lles ar gyfer 2024/25 yn briodol ac yn parhau i fod yn berthnasol i'r blaenoriaethau a amlinellir yng Nghynllun Lles y Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus (BGC) 2023-2028.

O ystyried bod CCB 2024/25 yn cynrychioli blwyddyn olaf y Cynllun Corfforaethol presennol (2020-2025), rydym hefyd wedi achub ar y cyfle i adolygu ein Hamcanion Lles yn llawn a gynhaliwyd ar y cyd ag Asesiad Perfformiad Panel y Cyngor gyda'r ddau yn llywio datblygiad Cynllun Corfforaethol newydd y Cyngor ar gyfer y cyfnod 2025-2030 (Y Fro 2030), sydd ar waith o fis Ebrill 2025 ymlaen.

4.0 Ein Cynnydd yn erbyn Meysydd Ffocws y Llynedd

Yn ein Hunanasesiad Blynyddol 2023/24 nodwyd cyfres o feysydd yr oeddem am ganolbwyntio arnynt ym mlwyddyn 2024/25. Isod ceir diweddariad am y gwaith rydym wedi'i wneud, a'r camau nesaf.

- Parhau â'r gwaith i gefnogi staff drwy gyflawni'r [Strategaeth Pobl](#) sy'n gosod y weledigaeth ar gyfer pob gweithgaredd sy'n gysylltiedig â phobl ar draws y sefydliad gan gynnwys ymgorffori cynllunio'r gweithlu ar draws y sefydliad, datblygu Strategaeth Recriwtio a Chadw i helpu i fynd i'r afael â heriau recriwtio a chapasiti gan sicrhau darparu gwasanaethau parhaus, creu dangosfyrddau AD a chydarddoldeb i lywio gwneud penderfyniadau ar bob gweithgaredd sy'n gysylltiedig â phobl, gan gynnwys recriwtio a chadw, datblygiad gyrfa a'r amgylchedd gwaith a gwneud y sefydliad yn fwy adlewyrchol o'n cymunedau. Mae gwaith ar y gweill i gynhyrchu'r Strategaeth Pobl nesaf ar hyn o bryd.
- Cyflwyno nifer o ddigwyddiadau Caffi Dysgu a fynychwyd gan dros 493 o bobl a fynychwyd a chaniatáu i staff gael mynediad at gyfleoedd dysgu am ddim a chyfleoedd i ofyn eu cwestiynau/syniadau yn uniongyrchol i uwch aelodau o staff.
- Parhau i gefnogi'r galw cynyddol sy'n gysylltiedig ag anghenion Dysgu Ychwanegol (ADY) ac anghenion iechyd Cymdeithasol, Emosiynol a Meddwl (ICEM) trwy ddull amrywiol ar draws yr ysgol gyfan. Eleni mae'r gwaith yn cynnwys adnewyddu'r ICEM a'r Strategaeth Lles a chynnig hyfforddiant ADY i bob lleoliad blynyddoedd cynnar i gefnogi staff a theuluoedd yn gynnar. 24 sesiwn hyfforddi a ddarperir i leoliadau blwyddyn gynnar ac ysgolion gyda 200 o gopïau o'r canllawiau '[Cynhwysiant i bawb](#)' a rennir i ddarparu cymorth a gwybodaeth ymarferol i alluogi cynhwysiant i bob plentyn gan gynnwys y rhai sydd ag anghenion ac anableddau sy'n dod i'r amlwg neu wedi'u nodi.
- Lansio porth staff Prosiect Sero, gan annog ein gweithlu i ddefnyddio opsiynau trafndiaeth gynaliadwy ac ail-lansio Hyb Prosiect Sero sy'n arddangos arfer gorau o bob rhan o'r cyngor, yn cyfeirio at weithgarwch cymunedol, ac yn rhannu awgrymiadau a chyngor ar sut y gall y gymuned leihau allyriadau a chefnogi natur.
- Lansio ein Cynllun Rheoli Carbon newydd 2024 – 2030 i helpu i wneud y mwyaf o'r potensial i leihau ein hallyriadau carbon a'n defnydd o ynni, gan gefnogi gwaith i ddatgarboneiddio asedau a chyflawni prosiectau mawr.
- Mae 10.97% o fflyd y Cyngor bellach yn sero allyriadau, mae hyn yn gynydd ar y 6.8% y llynedd yn helpu i leihau allyriadau carbon a diogelu'r amgylchedd lleol.
- Mae Prosiect Sero bellach wedi'i gynnwys yn ein holl weithgareddau caffael a lle bo'n bosibl, cymhwysir pwysoli ychwanegol i atebion sy'n cynyddu ein gostyngiad o CO2 (contractau cost uwch/effaith).
- Mae 71.73% o'r gwastraff a gasglwyd gan y cyngor wedi'i baratoi i'w aildefnyddio/ailgylchu, gan gyrraedd ein targed uchel o 71% yn gyson. Rydym yn dal i edrych i wella hyn trwy dreialu plastig untro yn Nwyrain y Fro.

Meysydd lle mae angen rhagor o waith:

- Mae sicrhau pwysigrwydd arfarnu staff yn glir o fewn y Strategaeth Pobl. Mae data eleni yn dangos mai dim ond 28.90% o arfarniadau staff sydd wedi'u cwblhau, o'i gymharu â 60% y flwyddyn flaenorol. Mae'r gwaith hyd yma yn dangos bod mwy o werthusiadau wedi'u cynnal, fodd bynnag, roedd problemau gyda chau pwyntiau cyffwrdd allweddol yn y broses yn golygu nad oedd llawer o arfarniadau wedi'u cwblhau wedi'u cau ac felly nid oeddent wedi'u cyfrif fel rhai wedi'u cwblhau gan y system ar ddiwedd y flwyddyn. Ers hynny, mae'r broses werthuso wedi cael ei hadolygu a gwelliannau wedi'u gwneud gan gynnwys codi ymwybyddiaeth o'r camau system y mae angen eu cwblhau gyda rheolwyr. Rhaid nodi, er bod gostyngiad sylweddol wedi'i adrodd ar gyfer arfarniadau ffurfiol, mae sawl pwynt cyffwrdd anffurfiol wedi'i adeiladu o fewn proses arfarnu'r cyngor sy'n golygu y byddai staff wedi derbyn un i un anffurfiol gyda'u rheolwyr drwy gydol y flwyddyn i drafod materion / cyfleoedd perfformiad a datblygu. Mae hyn yn ychwanegol at gyfleoedd penodol i wasanaeth i gwrdd ac adolygu materion sy'n gysylltiedig â gwaith, megis trwy sesiynau 'goruchwyllo' yn y Gwasanaethau Cymdeithasol.

- Mae parhau i wella'r ffordd o ymdrin â chwynion o fewn amserlenni targed yn parhau i fod yn ffocws ar gyfer gwella. Cofnodwyd cyfanswm o 944 o gwynion yn ystod y flwyddyn, gyda 677 wedi'u datrys a 267 yn dal i gael eu hymchwilio ar ddiwedd y flwyddyn. O'r cwynion a ddatryswyd, ymdriniwyd â 44.7% o fewn amserlenni targed, gan golli'r targed blynyddol o 65% ac yn is na pherfformiad y llynedd o 57.39%. Mae symud i gymhwysiad meddalwedd newydd, newidiadau prosesau a chynnydd mewn cwynion a dderbynnir ar-lein i gyd wedi effeithio ar ein perfformiad 2024/25. Mewn ymateb, rydym wedi gweithredu nifer o fesurau i wella trin cwynion, gweinyddu ac adrodd. Bydd ymgorffori'r arferion hyn yn helpu i wella ein hymateb a dysgu o gwynion. Mae'r Tîm Arweinyddiaeth Strategol yn derbyn adroddiadau rheolaidd ar y maes hwn o weithgaredd ac mae mireinio pellach yn cael ei wneud i brosesau o ganlyniad.
- Mae atal digartrefedd yn parhau i fod yn eithriadol o heriol o ganlyniad i newidiadau i ddeddfwriaeth a chanllawiau, yn enwedig ar gyfer aelwydydd sengl. Eleni llwyddodd camau atal cadarnhaol i atal/lleddfu digartrefedd mewn 25% o'r aelwydydd a gefnogwyd. Mae hyn yn is na'r targed o 40% ar gyfer y flwyddyn. Mae gwaith yn parhau i helpu i atal digartrefedd a chefnogi pobl sydd allan o ddigartrefedd yn ddiweddar. Mae 180 o aelwydydd mewn llety dros dro, 45 o'r rhain yn deuluoedd â phlant. Bydd mentrau newydd a gyflwynir fel Cynllun Prydlesu Cymru Llywodraeth Cymru yn ein galluogi i brydlesu eiddo gwag gan landlordiaid a pherchnogion i helpu i ateb y galw am dai a chefnogi pobl allan o ddigartrefedd.
- Mae'r gwaith ar y Cynllun Seilwaith Gwyrdd yn parhau i gael ei symud ymlaen drwy waith parhaus ar y Cynllun Datblygu Lleol Newydd a chynlluniau ategol eraill megis y cynllun bioamrywiaeth lleol.
- Mae nifer a chymhlethdod atgyfeiriadau i'r Gwasanaethau Plant a Phobl Ifanc yn parhau i greu lefel uchel o alw. Mae'r Bwrdd Lleihau Plant sy'n Derbyn Gofal (PDG) wedi parhau i gyfarfod yn rheolaidd ac mae'n tystio arafu derbyniadau ochr yn ochr â gwaith sylweddol i alluogi plant i aros gyda'u teuluoedd neu ddychwelyd iddynt. Mae perfformiad wedi gwella'n sylweddol gyda phlant sy'n derbyn gofal mewn lleoliadau sefydlog gyda chanran y plant sy'n derbyn gofal sydd wedi gorfod symud 3 gwaith neu fwy yn gostwng o 10.12% yn 2023/24 i 6.25%.

5.0 Dyfarniadau Hunanasesu Blynyddol

Mae'r adran hon yn manylu ar y dyfarniadau a wnaed a sut y cawsant eu cyrraedd, gan gynnwys yr Asesiad Perfformiad Panel (APP) a gynhaliwyd ym mis Tachwedd 2024. Rhaid cynnal APP unwaith bob pum mlynedd, a'r Cyngor oedd y trydydd Cyngor yng Nghymru i ymgymryd ag un.

5.1 Asesiad Perfformiad Panel Cyngor Bro Morgannwg 2024

Mae [Asesiad Perfformiad Panel](#) y Cyngor a gynhaliwyd ym mis Tachwedd 2024 wedi darparu asesiad allanol cadarnhaol o ba mor dda y mae'r Cyngor yn bodloni ei 'ofynion perfformiad'. Ystyriodd yr APP pa mor dda y mae'r Cyngor yn perfformio, gan ddefnyddio ei adnoddau yn economaidd, yn effeithlon ac yn effeithiol a pha mor effeithiol yw trefniadau llywodraethu wrth ein galluogi i gyflawni ein blaenoriaethau. Mae panel annibynnol wedi'i benodi a'i hwyluso gan CLILC ar ran y Cyngor yn cael ei asesu'n ddymunol, **'Bro Morgannwg i fod yn Gyngor da o fewn y cyd-destun presennol o alw uchel am wasanaethau, pwysau gweithredol, ac adnoddau. Mae'n sefydliad sy'n seiliedig ar werthoedd gyda diwylliant mewnol da a pherthnasoedd allanol cadarn. Mae ymrwymiad clir i gyflawni'r Cynllun Corfforaethol, gyda ffocws penodol ar flaenoriaethu anghenion pobl sy'n agored i niwed. Mae staff yn hynod falch o weithio i'r Cyngor, ac mae ymdeimlad cryf o uchelgais ar gyfer y dyfodol.'**

Gwnaed tri argymhelliad yn ymwneud â meysydd ffocws lleol, y rhain yw Cynllunio ar gyfer Lle, Signalau Newid ac Adeiladu ar bartneriaethau cryf presennol ac mae gwaith wedi mynd rhagddo i fynd i'r afael â'r holl argymhellion yn unol â'r ymateb a adroddwyd i [Cyngor](#) ym mis Mawrth 2025. Mewn perthynas â'r gofynion perfformiad, gwnaed un argymhelliad arall (Argymhelliad 4) ynghylch llywodraethu a defnyddio adnoddau'n effeithiol. Manylir ar grynoded o gasgliadau'r Panel a'u hargymhellion mewn perthynas â'r Cyngor, gan gynnwys y rhai sy'n benodol i'r gofynion perfformiad. Ers ei gymeradwyo gan y Cyngor ym mis Mawrth 2025, mae cynnydd da wedi'i wneud

mewn perthynas â'r pedwar argymhelliad a'n hymateb gyda manylion a amlinellir isod o'r newidiadau a wnaed hyd yma wrth fwrw ymlaen ag argymhelliad 4.

Gofynion Perfformiad	Casgliad y Panel
I ba raddau y mae'r Cyngor yn arfer ei swyddogaethau yn effeithiol. Pa mor dda mae'r Cyngor yn perfformio?	"Ar y cyfan, mae Cyngor Bro Morgannwg yn arfer ei swyddogaethau yn effeithiol... ac nid oedd unrhyw feysydd pryderus wedi'u nodi."
I ba raddau y mae'r Cyngor yn defnyddio ei adnoddau yn economaidd, yn effeithlon ac yn effeithiol. Pa mor dda mae'r Cyngor yn defnyddio ei adnoddau?	"O'r dystiolaeth a glywsom ac o fewn lefelau uchel presennol y galw am wasanaethau a'r pwysau ariannol sy'n wynebu pob awdurdod lleol ledled Cymru, mae'r Cyngor yn defnyddio ei adnoddau'n effeithiol ac yn effeithlon."
I ba raddau y mae gan y Cyngor lywodraethu effeithiol ar waith. Pa mor effeithiol yw llywodraethu'r Cyngor?	"Rydym o'r farn bod gan y Cyngor drefniadau llywodraethu effeithiol ar waith ond mae yna feysydd y gellid eu datblygu ymhellach."

Diweddariad cynnydd ar argymhellion y Panel APP

Argymhelliad 1: Cynllunio ar gyfer Lle	Diweddariad Cynnydd
Byddai'r Cyngor yn elwa o ddatblygu a chyfathrebu'n effeithiol naratif sy'n mynegi gweledigaeth gadarnhaol ar gyfer y dyfodol, sy'n berthnasol i gynulleidfaoedd lluosog ac sydd â galwad i weithredu. Wrth wneud hynny, gallai fod yn gatalydd ar gyfer newid i Fro Morgannwg fel Sir, gan ddod â phartneriaid, rhanddeiliaid, y sector busnes a chymunedau at ei gilydd.	Roedd fersiwn derfynol Cynllun Corfforaethol y Cyngor (Fro 2030) yn cynnwys y newidiadau canlynol mewn ymateb i sylwadau ynghylch y Cynllun Corfforaethol: - Mae adran grynoded wedi'i chyflwyno ar ddechrau'r cynllun i ganolbwyntio mwy ar y canlyniadau a'r gwahaniaeth y bydd y cynllun yn ei wneud trwy ei gyflawni. - Mae manylion wedi'u cynnwys yn y cynllun ar gyfer pob amcan am y wybodaeth a fydd yn cael ei defnyddio i helpu i ddeall cynnydd a heriau. Mae pob amcan hefyd yn manylu ar y canlyniadau yr ydym yn ceisio eu cyflawni dros y pum mlynedd nesaf. - Mae pwyslais cryfach ar bwysigrwydd gweithio mewn partneriaeth trwy gydol y ddogfen. - Mae cynnwys y cynllun wedi'i symleiddio, ei fyrhau a'i ddwyn at ei gilydd i wneud y cynllun yn gliriach i'w lywio a'i ddeall gan wahanol gynulleidfaoedd.
Argymhelliad 2: Arddangos Newid	Diweddariad Cynnydd
Dylai'r Cyngor ystyried sut mae'n arwydd ac yn ymhelaethu ar ei ymagwedd newidiol o fewn y sefydliad ac ar draws y Fro.	- Mae cynllun arddangos newid wedi'i ddatblygu ac yn cael ei gyflawni. - Mae gwaith wedi'i wneud i gyfathrebu cyhoeddi'r Cynllun Corfforaethol yn fewnol ac yn allanol, gan gynnwys cyfres o ddigwyddiadau sy'n gysylltiedig â lansio'r Cynllun Corfforaethol a gwneud cysylltiadau â dengmlwyddiant Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol. - Ar gyfer staff y Cyngor, mae'r newidiadau i reolaeth perfformiad y Cynllun Corfforaethol a sut, drwy Gynlluniau Cyfarwyddiaeth, mae hyn yn cysylltu ag

Argymhelliad 1: Cynllunio ar gyfer Lle	Diweddariad Cynnydd
	amcanion unigol wedi'u cyfathrebu a bydd yn galluogi cydweithwyr i ddeall a dangos eu cyfraniad at amcanion y Cynllun. Mae hyn yn adeiladu ar y gwaith ymgysylltu â staff sylweddol sydd wedi bod yn nodwedd o ffordd y Cyngor o weithio ers blynnyddoedd lawer. Bydd y cyfle i nodi ac ymhelaethu'r ymagwedd newidiol at y ffordd yr ydym yn gweithio yn parhau i gael ei symud ymlaen drwy ymsefydlu corfforaethol y Cyngor, y rhaglen datblygu rheoli chwe mis, y Caffi Dysgu a gweithgareddau cyfathrebu mewnol fel neges wythnosol y Prif Weithredwr a'r Cynllun Corfforaethol a'r Rhaglen Ail-lunio newydd yn gyfle ardderchog a chyffrous i adfywio agweddau ar y mecanweithiau ymgysylltu hyn. • Yn allanol, mae gwaith yn mynd rhagddo i ddatblygu strategaeth ar gyfer y ffordd y bydd y Cyngor yn cyfathrebu negeseuon allweddol am ein gwaith yn y dyfodol. Bydd y 'naratif corfforaethol' hwn yn offeryn a ddefnyddir i ddangos sut mae'r Cyngor yn gweithio, sut mae'r penderfyniadau a wnawn yn gyson â'r amcanion lles ac yn gwneud hynny gyda mwy o bwyslais ar esbonio hyn trwy waith staff y Cyngor a'r effaith y mae'n ei chael ar breswylwyr. Mae'r gwaith hwn yn cyd-fynd â'r Strategaeth Cyfranogiad y Cyhoedd a bydd yn broses barhaus trwy gydol pum mlynedd y Cynllun Corfforaethol. • Mae gwaith hefyd wedi dechrau ar (ar y cyd ag argymhelliad pedwar) symleiddio'r ffordd y mae adroddiadau'r Cyngor yn cael eu hysgrifennu a'u cyflwyno i'w gwneud mor hygyrch â phosibl i ystod o gynulleidfaoedd.
Argymhelliad 3: Adeiladu ar Bartneriaethau Cryf presennol	Diweddariad Cynnydd
• Cydnabod y rôl gynnull ddemocrataidd sydd gan y Cyngor wrth arwain partneriaethau, tra'n cydnabod pryd i arwain a phryd i gefnogi partneriaethau ehangach i gymryd yr awenau wrth ddarparu gwasanaethau. • Manteisio ar y cyfle i greu'r amser a'r gofod i asesu ac adolygu tirwedd y bartneriaeth yn strategol, cryfhau perthnasoedd ac asesu lle mae adnoddau ac ynni yn cael eu gwario orau er budd ehangach y lle er mwyn gwneud y gwahaniaeth mwyaf. • Gweithio gyda rhanddeiliaid ar gael y "pethau pwysig" yn iawn sy'n adlewyrchu anghenion y gymuned leol. • Trosoli gallu cyfunol Bro Morgannwg a pharhau i adeiladu trefniadau cydweithio arloesol gyda	• Mewn ymateb i'r argymhelliad hwn, mae gwaith wedi dechrau i adolygu tirwedd y bartneriaeth. Mae hyn yn cael ei wneud gan y Grŵp Partneriaethau Strategol traws-gyfarwyddiaethol sy'n cyfarfod bob deufis i wneud cysylltiadau ar draws partneriaethau strategol y Cyngor gan gynnwys y Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus, Bwrdd Partneriaeth Rhanbarthol, Dinas-ranbarth ac eraill. • Mae'r Grŵp Partneriaethau Strategol wedi cynnal ymarfer mapio i nodi'r partneriaethau y mae'r Cyngor yn ymwneud â nhw, sut mae'r rhain yn cyd-fynd â blaenoriaethau Cynllun Corfforaethol y Cyngor, yr adnoddau sydd wedi'u hymrwymo a'r effaith sy'n deillio o'n cyfranogiad. Bydd hyn yn galluogi themâu a chategorïau o bartneriaethau i gael eu nodi yn ôl ei natur; Mae'r dirwedd hon yn eang iawn. Y bwriad yw

Argymhelliad 1: Cynllunio ar gyfer Lle	Diweddariad Cynnydd
Chynghorau cyfagos.	y bydd yr ymarfer hwn yn ategu ac yn dod â'r datganiad 'Gweithio gyda Ni' a gynhwysir yn y Cynllun Corfforaethol yn fyw ac yn llywio sut y gallwn gyfathrebu'r ymrwymadau hyn i bartneriaid a hefyd â staff y Cyngor. Yna gellir cynnal adolygiadau pellach o ymagwedd y Cyngor at bartneriaethau unigol. Ochr yn ochr â'r gwaith mapio strategol hwn, mae ffrwd waith Y Pethau Pwysig o ran Ail-lunio hefyd yn ystyried sut i symud ymlaen ag agweddau ar waith partneriaeth y mae'r Panel wedi gwneud sylwadau arnynt, er enghraifft gan gynnwys gweithio gyda Chynghorau Tref a Chymuned. Bydd cynnydd mewn perthynas â'r partneriaethau hyn yn cael ei adrodd i'r Cabinet fel rhan o'r adroddiadau sefydledig ar y Compendiwm Cydweithrdu a bydd hefyd yn gwneud cysylltiadau â'r thema'r Model Gweithredu Targed o Ail-lunio gan y bydd yn cyfrannu at y ffordd y mae'r Cyngor yn darparu gwasanaethau yn y dyfodol.
Argymhelliad 4: Llywodraethu a defnyddio adnoddau'n effeithiol	Diweddariad Cynnydd
- Adolygu ac adolygu'r cylch o gyfarfodydd democrataidd ffurfiol a gofynion adrodd ffurfiol, gan archwilio ffyrdd o ymgysylltu'n well ag aelodau mewn cydweithrediad mwy rhagweithiol a thraws-siambr – mewn ffyrdd ffurfiol ac anffurfiol, gan gynnwys adolygu effeithiolrwydd cyfarfodydd ar-lein. - Adolygu'r cydbwysedd rhwng y gofynion corfforaethol mewnol a osodir ar aelodau a'u rôl fel cynrychiolwyr eu hetholwyr i gyflawni gweledigaeth y Cyngor o le. - Defnyddiwch wleidyddiaeth leol gref fel grym er daioni, tra'n sicrhau bod parch mewn bywyd cyhoeddus yn cael ei hyrwyddo a'i gadw ar flaen y gad i annog dadl barchus ac adeiladol gan gynnwys cyfarfodydd ar-lein ac yn bersonol. - Gwella effeithiolrwydd trefniadau craffu'r Cyngor, yn benodol cyfarfodydd, trwy asesu arferion cyfredol i nodi cyfleoedd ar gyfer gwella i'w gwneud yn fwy effeithiol.	- Wedi newid o bum Pwyllgor Craffu i bedwar sy'n canolbwyntio ar feysydd cyfrifoldebau a chanlyniadau newydd, wedi'u halinio â Bro 2030. - Mae amllder y cyfarfodydd wedi gostwng o fisol i ddeufisol. - Cyflwyno tasg systematig a gorffen craffu ymchwiliol, gan rymuso'r holl aelodau Craffu i helpu i lunio cyfeiriad polisi'r Cyngor. - Mwy o bwyslais ar gyfranogiad y cyhoedd, gan gynyddu'r ystod o gyfleoedd i'r cyhoedd gymryd rhan. - Gwella olrhain argymhellion i ganiatáu i'r cyhoedd ac aelodau ddeall effaith Craffu yn hawdd. - Cyflwyno trefniadau craffu perfformiad cydweithredol newydd, gan gyfarfod ar y cyd bob chwe mis i adolygu perfformiad y Cyngor yn erbyn Bro 2030 mewn modd integredig. - Ail-bwysleisio llwybrau newydd i gynyddu gwybodaeth aelodau etholedig ar faterion, gan gynnwys cyflwyno sesiynau briffio rheolaidd ynghylch pynciau, ochr yn ochr â gwella proses rhannu gwybodaeth y Cyngor gydag aelodau etholedig.

5.2 Pa mor dda mae'r Cyngor yn perfformio yn erbyn Cynllun Cyflawni Blynnyddol 2024/25?

Ar gyfer 2024/25, mae'r Cyngor yn barnu bod ei berfformiad yn DDA.

Tystiolaethir hyn gan:

- Fel rhan o'r APP ystyriodd y panel i ba raddau y mae'r Cyngor yn arfer ei swyddogaethau yn effeithiol a pha mor dda mae'r Cyngor yn perfformio. Daeth y panel i'r casgliad fod Cyngor Bro Morgannwg yn arfer ei swyddogaethau yn effeithiol yn gyffredinol ac nad oedd unrhyw feysydd o bryder wedi'u nodi.
- Mae adroddiadau monitro perfformiad chwarterol trwy gydol y flwyddyn i Dimau Rheoli Cyfarwyddiaethau, y Tîm Arweinyddiaeth Strategol, Pwyllgorau Craffu a'r Cabinet yn dangos ein bod, ar gyfer y cyfnod adrodd, wedi cyflawni 85% o'r ymrwymïadau a'r targedau perfformiad yn y Cynllun Cyflawni Blynnyddol a gymeradwyodd Aelodau ar ddechrau'r flwyddyn. Dangosir hyn yn y cipluniau perfformiad CCB isod sy'n rhoi trosolwg o sut mae'r sgôr perfformiad yn cael ei gyfrifo, gyda gwybodaeth fanylach wedi'i darparu [yma](#). Yn ogystal, darperir trosolwg o berfformiad diwedd blwyddyn fesul Amcan Lles [yma](#), sy'n crynhoi ein cyflawniadau, ein heriau a'n meysydd ffocws ar gyfer y dyfodol ar gyfer pob un o'n pedwar Amcan Lles. Fodd bynnag, rydym hefyd yn cydnabod bod yna feysydd lle nad ydym wedi perfformio cystal ag y dylem ([eithriadau perfformiad](#)), ac mae'r rhain yn parhau i fod yn feysydd ffocws fel y manylir yng nghynlluniau blynnyddol cyfredol y Cyngor ar gyfer y cyfnod 2025/26.

Statws Perfformiad Cyffredinol y Cynllun Cyflawni Blynnyddol

Y Statws Perfformiad COG Cyffredinol ar gyfer Cynllun Cyflawni Blynnyddol 2024/25 yw Gwyrdd (Da)

Holl Gamau Gweithredu a Mesurau Perfformiad Cynlluniau Gwasanaeth				
Cyfanswm	Gwyrdd	Oren	Coch	Dd/B
Camau Gweithredu a Mesurau	Camau Gweithredu a Mesurau	Camau Gweithredu a Mesurau	Camau Gweithredu a Mesurau	Camau Gweithredu a Mesurau
676	440 (85%)	3 (1%)	74 (14%)	159

Mae'r statws a'r canrannau COG cyffredinol yn eithrio'r 159 mesur nad oes ganddynt statws COG (Dd/B).

Statws Perfformiad yn ôl Amcan Lles

Amcan Lles 1

Y Statws Perfformiad COG Cyffredinol ar gyfer Amcan Lles 1 yw Gwyrdd (Da)

Cyfrifo ein Statws Perfformiad COG Cyffredinol (camau gweithredu a mesurau gyda'i gilydd)				
Cyfanswm	Gwyrdd	Oren	Coch	Dd/B
Camau Gweithredu a Mesurau	Camau Gweithredu a Mesurau	Camau Gweithredu a Mesurau	Camau Gweithredu a Mesurau	Camau Gweithredu a Mesurau
312	231 (84.6%)	1 (0.4%)	41 (15%)	39

Amcan Lles 2**Y Statws Perfformiad COG Cyffredinol ar gyfer Amcan Lles 2 yw Oren (Gweddol)**

Cyfrifo ein Statws Perfformiad COG Cyffredinol (camau gweithredu a mesurau gyda'i gilydd)				
Cyfanswm	Gwyrdd	Oren	Coch	Dd/B
Camau Gweithredu a Mesurau	Camau Gweithredu a Mesurau	Camau Gweithredu a Mesurau	Camau Gweithredu a Mesurau	Camau Gweithredu a Mesurau
82	46 (79.3%)	2 (3.5%)	10 (17.2%)	24

Amcan Lles 3**Y Statws Perfformiad COG Cyffredinol ar gyfer Amcan Lles 3 yw Gwyrdd (Da)**

Cyfrifo ein Statws Perfformiad COG Cyffredinol (camau gweithredu a mesurau gyda'i gilydd)				
Cyfanswm	Gwyrdd	Oren	Coch	Dd/B
Camau Gweithredu a Mesurau	Camau Gweithredu a Mesurau	Camau Gweithredu a Mesurau	Camau Gweithredu a Mesurau	Camau Gweithredu a Mesurau
183	104 (89%)	0 (0%)	13 (11%)	66

Amcan Lles 4**Y Statws Perfformiad COG Cyffredinol ar gyfer Amcan Lles 4 yw Gwyrdd (Da)**

Cyfrifo ein Statws Perfformiad COG Cyffredinol (camau gweithredu a mesurau gyda'i gilydd)				
Cyfanswm	Gwyrdd	Oren	Coch	Dd/B
Camau Gweithredu a Mesurau	Camau Gweithredu a Mesurau	Camau Gweithredu a Mesurau	Camau Gweithredu a Mesurau	Camau Gweithredu a Mesurau
99	59 (85.5%)	0 (%)	10 (14.5%)	30

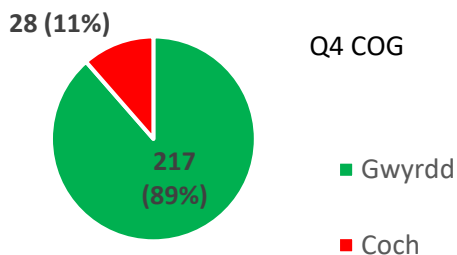
Statws COG Camau Gweithredu yn ôl Amcan Lles

Esboniad o Statws COG Camau Gweithredu: Diwedd y Flwyddyn

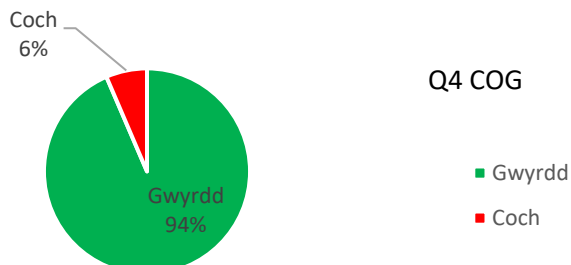
Gwyrdd: Camau gweithredu wedi'u cwblhau o fewn y cyfnod adrodd blynyddol erbyn y dyddiad dyledus.

Coch: Camau gweithredu heb eu cwblhau'n llawn (<100%) o fewn y cyfnod adrodd blynyddol. Bydd cam(au) adfer yn cario ymlaen i'r cyfnod adrodd nesaf.

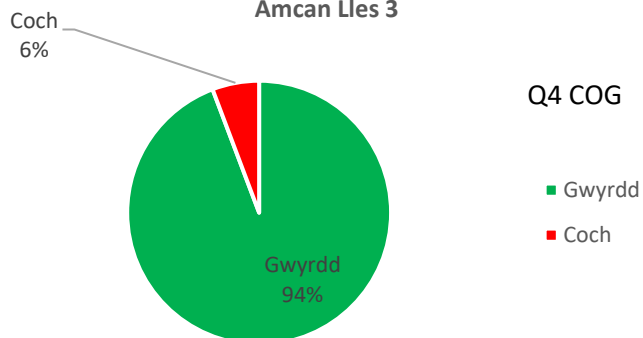
Y Statws Perfformiad COG Cyffredinol ar gyfer Amcan Lles 1

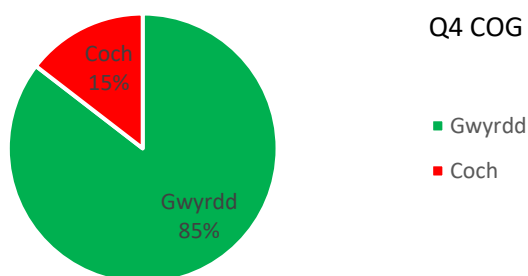
Y Statws Perfformiad COG Cyffredinol ar gyfer Amcan Lles 2

Y Statws Perfformiad COG Cyffredinol ar gyfer Amcan Lles 3

Y Statws Perfformiad COG Cyffredinol ar gyfer Amcan Lles 4

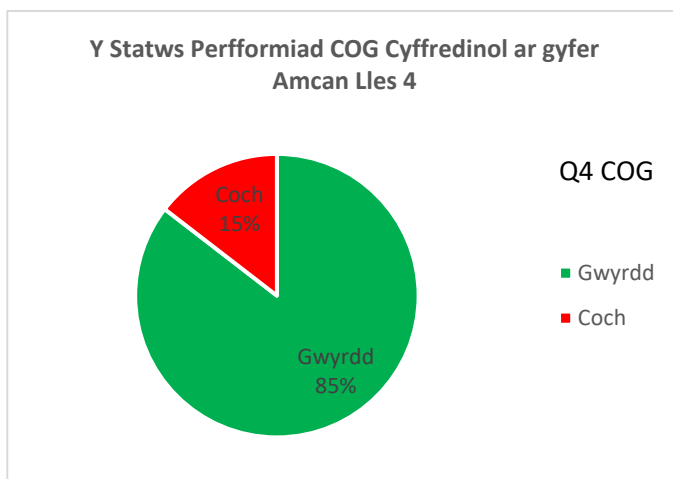
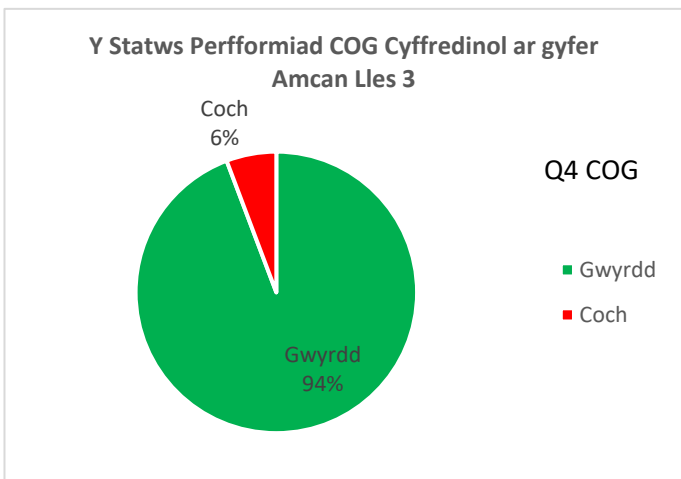
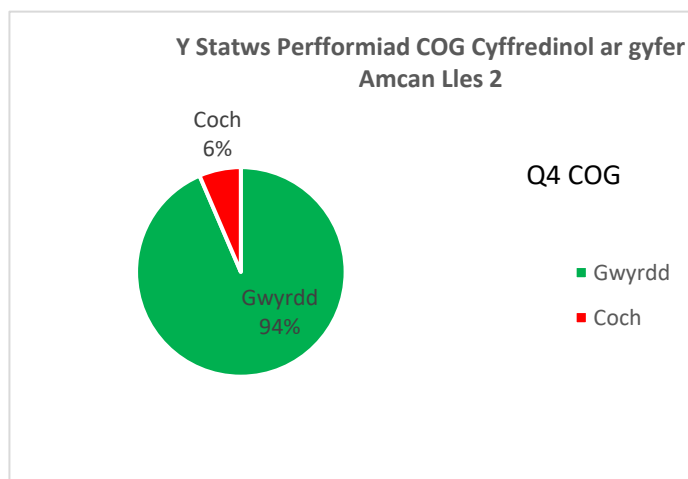
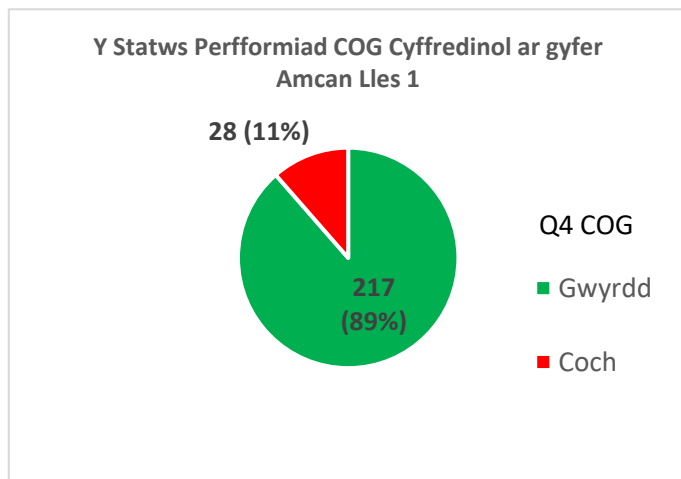

Priodolwyd statws perfformiad COG i'r holl gamau gweithredu ar ddiwedd y flwyddyn yn unol â'n meini prawf perfformiad diwedd blwyddyn. Ar gyfer y cyfnod adrodd 2024/25, roedd 7 allan o 43 o gamau gweithredu sydd â statws perfformiad coch ar hyn o bryd o fewn 10% o gael eu cwblhau ar ddiwedd y flwyddyn.

Statws COG Mesurau yn ôl Amcan Lles

Esboniad o Statws COG Mesurau: Diwedd y Flwyddyn		
Gwyrdd: Perfformiad wedi cyrraedd neu ragori ar y targed	Oren: Perfformiad o fewn 10% o'r targed	Coch: Perfformiad heb fwrw'r targed gan 10% neu fwy

Statws COG Mesurau yn ôl Amcan Lles

Mae'r statws a'r canrannau COG cyffredinol yn eithrio'r mesurau nad oes ganddynt statws COG (Dd/B).

- Mae [Hunanasesiadau Cyfarwyddiaethau](#) a gynhelir ochr yn ochr â'r adolygiad perfformiad diwedd blwyddyn wedi priodoli dyfarniad DA ar gyfer pob cyfarwyddiaeth a pherfformiad cyffredinol y Cyngor wrth gyflawni ein hymrwymadau CCB ar gyfer y cyfnod adrodd. Mae'r holl gyfarwyddiaethau wedi cyflawni dros 80% o'r gweithgareddau a thargedau perfformiad a gynllunnir sy'n cyfrannu at ymrwymadau CCB ar gyfer 2024/25. Mae'r dyfarniadau perfformiad hyn wedi bod yn destun her fewnol a [chymedroli](#) gan gymheiriaid a ac ni wnaed unrhyw newidiadau yn ystod y cymedroli.

Dyfarniadau Perfformiad HAC 2024/25 (ar ôl cymedroli)

Galluogwyr corfforaethol: Crynodeb Cyngor Cyffredinol	Adnoddau Corfforaet hol	Yr Amgylchedd a Thai	Dysgu a Sgiliau	Lleoedd	Gwasanaeth au Cymdeithaso l
Perfformiad	Da	Da	Da	Da	Da
Sgôr cyffredinol ar gyfer 'Perfformiad'	Da				

Dyfarniad Perfformiad Cyffredinol y Cyngor 2024/25 (ar ôl cymedroli)

Galluogwyr corfforaethol: Crynodeb Cyngor Cyffredinol	Sgôr 2021/22	Sgôr 2022/23	Sgôr 2023/24	Sgôr 2024/25	Trywydd (T)
Perfformiad	Da	Da	Da	Da	↔

Mae'r dyfarniadau perfformiad Cyfarwyddiaeth a Chyngor uchod yn adlewyrchu gwybodaeth am berfformiad diwedd blwyddyn sydd ar gael ar adeg y cymedroli. Ers hynny, cynhaliwyd adolygiad pellach o'r dyfarniadau i adlewyrchu data perfformiad diwedd blwyddyn ychwanegol nad oedd ar gael ar yr adeg y gwnaed y dyfarniad cychwynnol. O ganlyniad i'r adolygiad, mae'r dyfarniad perfformiad ar gyfer y Gyfarwyddiaeth Adnoddau Corfforaethol wedi'i ddiwygio i 'Gweddol' (sgôr Oren) o 'Da' (sgôr Gwyrdd). Mae'r sgôr diwygiedig hwn (yn y tabl isod) yn dangos bod y gyfarwyddiaeth yn gyffredinol wedi cyflawni 82% o gamau gweithredu a thargedau a gygrifwyd ar gyfer y flwyddyn, ychydig yn is na'r 85% a adroddwyd yn flaenorol. Ystyrir y perfformiad hwn yn gadarnhaol o ystyried mai hon yw'r gyfarwyddiaeth sydd â'r nifer fwyaf o gamau gweithredu, sy'n adlewyrchu cylch gwaith eang sy'n cyfrannu at bob un o bedwar Amcan Lles y Cyngor. Nid yw'r sgôr diwygiedig wedi effeithio ar ddyfarniad cyffredinol y Cyngor ar gyfer perfformiad sy'n parhau i fod yn 'Dda', gydag 85% o ymrwymadau arfaethedig a thargedau perfformiad cysylltiedig wedi'u cyflawni. Mae'r [ciplun perfformiad HAB](#) yn darparu gwybodaeth am sut mae'r sgoriau perfformiad cyffredinol wedi'u pennu.

Galluogwyr corfforaethol: Crynodeb Cyngor Cyffredinol	Adnoddau Corfforaet hol	Yr Amgylchedd a Thai	Dysgu a Sgiliau	Lleoedd	Gwasanaeth au Cymdeithaso l
Perfformiad	Gweddol	Da	Da	Da	Da
Sgôr cyffredinol ar gyfer 'Perfformiad'	Da				

- Mae adolygiad o dueddiadau dangosyddion perfformiad gwasanaethau lleol ([fframwaith mesurau perfformiad corfforaethol](#)) a data meincnodi gwasanaethau cenedlaethol, lle mae ar gael, yn dangos, er gwaethaf pwysau ariannol sylweddol a chynnydd yn y galw am wasanaethau, fod perfformiad y Cyngor yn gadarnhaol ar y cyfan wrth edrych ar ystod o wasanaethau.

Ar gyfer y cyfnod adrodd (2024/25) mae dros 50% o'n dangosyddion perfformiad wedi gwella o gymharu â'r flwyddyn flaenorol. Mae meysydd gwelliant mawr yn cynnwys: canran y cleientiaid y mae eu hiechyd wedi gwella ar ôl cwblhau'r rhaglen atgyfeirio ymarfer corff genedlaethol, canran y plant mewn gofal sy'n cael eu symud 3 gwaith neu fwy, a nifer yr eiddo rhent preifat a welodd welliant mewn effeithlonrwydd ynni trwy weithredu uniongyrchol gan y Gwasanaethau Rheoliadol a Rennir. Lle mae data ar gael, rydym yn cymharu'n ffafriol â chyfartaledd Cymru, er enghraifft mae 0.47% o bobl ifanc yn cael eu dosbarthu'n NEET, sy'n well o lawer na chyfartaledd Cymru o 0.70% ac ni chafodd 116kg o wastraff gweddilliol ei aildddefnyddio, ei ailgylchu neu ei gompostio fesul person o gymharu â chyfartaledd Cymru o 168kg y pen. Roedd bron i 80% o'n

dangosyddion perfformiad (lle gosodwyd targed) yn rhagori ar y targedau a osodwyd ar gyfer 2024/25. Mae'r dangosyddion perfformiad sy'n rhagori ar y targed yn cynnwys: cyngorwyd 97 o fusnesau lleol mewn perthynas â chyllid, cynllunio busnes a busnesau newydd yn erbyn targed o 40; ac arweiniodd 39% o ddigwyddiadau tipio anghyfreithlon at weithgarwch gorfodi yn erbyn targed o 10%. Methodd tua 20% o'r mesurau â chyflawni targedau blynyddol a osodwyd iddynt a phriodwyd statws COG Coch iddynt ac mae bron i 40% o'r mesurau'n dangos perfformiad sydd wedi gwaethygu o'r flwyddyn flaenorol. O'r 40% y mae eu perfformiad wedi gwaethygu o 2023/24, cyflawnodd 30% y targedau a osodwyd, roedd 38% yn is na'r targedau a osodwyd ac nid oedd gan 32% unrhyw dargedau ar gyfer 2024/25. Adroddwyd perfformiad sy'n gwaethygu mewn perthynas â chwynion corfforaethol sy'n cael eu trin o fewn amseroedd targed, ac aelwydydd sy'n cael eu hatal rhag dod yn ddigartref. Dangosir enghreifftiau o'n huchafbwyntiau perfformiad yn ['Ein Blwyddyn mewn Rhifau'](#).

- Gallwn ddangos ar gyfer y cyfnod adrodd fod cyflawni ein hymrwymadau CCB wedi cyfrannu at nodau lles cenedlaethol lluosog ac mae'r [graffigyn](#) hwn yn rhoi rhai enghreifftiau.

Isod ceir manylion am y prif gyflawniadau ar gyfer pob amcan lles, her allweddol a maes gwella.

Prif gyflawniadau

Amcan Lles 1

- Mae Bro 2030 wedi'i lansio ar ôl ymgysylltu ac ymgynghori sylweddol, defnyddio data a mewnwelediad, a gweithio gydag ystod o randdeiliaid i greu Cynllun Corfforaethol sy'n canolbwyntio ar ganlyniadau, yn gosod ymrwymadau i'r sefydliad a'n partneriaid, ac yn newid y ffordd y mae'r strategaeth hon yn edrych tua'r dyfodol yn sylweddol.
- Datblygwyd y Rhaglen Ail-lunio i gefnogi gosod cyllideb gytbwys yn y tymor canolig sy'n cynnwys cyfran uwch o arbedion o drawsnewid nag yn y blynyddoedd blaenorol. Cafodd y broses o osod cyllideb ei gwella ymhellach gydag asesiadau effaith cydraddoldeb ar waith ar gyfer yr holl gynigion arbed yn ystod y cyfnod ymgynghori a fframwaith clir ar gyfer CATC cytbwys.
- Gweithredwyd rhaglen drawsnewid uchelgeisiol y cyngor i sicrhau ein bod mewn sefyllfa gref i fynd i'r afael â'r heriau cyllidebol sy'n wynebu'r Cyngor a gwella gwynwch ariannol i sicrhau cynaliadwyedd gwasanaethau nawr ac yn y dyfodol.
- Cynhaliodd y Cyngor Asesiad Perfformiad Panel (APP) a arweiniodd at set o argymhellion defnyddiol ac adborth cadarnhaol iawn gan gymheiriaid allanol. Mae gwaith eisoes yn cael ei ddatblygu drwy Bro 2030, Y Pethau Pwysig a'r gwaith Arwydd o Newid sy'n adlewyrchu ystod o weithgareddau gan gynnwys newidiadau craffu, cyfathrebu mewnol ac allanol ynghylch blaenoriaethau, gweithio mewn partneriaeth a threfniadau rheoli perfformiad newydd a fydd yn arwain at newid sylweddol a chadarnhaol.
- Mae buddsoddi yn ein gweithgareddau ar-lein wedi galluogi dros 1m o ymholiadau i gael eu codi'n ddigidol gan arbed amser i'n preswylwyr.
- Gwelliannau o ran casglu incwm, gyda chyfradd casglu'r Dreth Gyngor o 95.72%. Mae'r perfformiad hwn yn uwch na'r canolrif ar gyfer Cymru (9fed o 22), i fyny o 17eg yn 2023/24. Casglwyd £3m o ôl-ddyledion hanesyddol hefyd, yn ogystal â £2m wedi'i arbed trwy apeliadau Ardreth Annomestig Genedlaethol fel rhan o'n dull diwygiedig o adennill incwm a dyledion.
- Roeddem yn un o'r 100 cyflogwr cynhwysol gorau ar gyfer 2024, a gydnabyddir gan Stonewall, a dyfarnwyd Statws Arloesydd Arian Race Equality Matters i ni. Rydyn ni hefyd yn Gyflogwr Hyderus o ran Aabled a llofnodwr yr addewid Amser i Newid.

Amcan Lles 2

- Cyflawnwyd rhaglen £14 miliwn a ariannwyd gan Ffyniant Gyffredin yn llwyddiannus, gan arwain at welliannau i'n canol trefi a'n cyfleusterau fel Parc Sglefrio y Cnap, Canolfan Gymunedol Belle Vue, parc

Chickenwood, llyfrgell y Barri, maes hamdden Murchfield, gweithle Milkshed, prosiectau Teithio Llesol, prosiectau Bwyd y Fro, cefnogi busnesau lleol a llawer mwy.

- Drwy ein Prosiect Creu Lleodd rydym wedi ymgysylltu â dros 2,250 o bobl ar draws Llanilltud Fawr, y Bont-faen, Penarth a'r Barri i lunio cynlluniau i drawsnewid ein trefi. Gwnaethom lwyddo i sicrhau cyllid creu lleodd o £350k a £450k ar gyfer 2025/26 a 2026/27 yn y drefn honno i fwrw ymlaen â chynlluniau creu lleodd ar draws ein pedair tref.
- Denwyd cyllid sylweddol gan y llywodraeth gyda thros £55 miliwn i sicrhau buddsoddiad ym Mro Morgannwg i gefnogi adfywio, lleodd a busnesau, gan gynnwys £20m dros 10 mlynedd i dref y Barri a £19.5m ar gyfer y prosiect glan môr Y Barri - Creu Tonnau.
- Datblygwyd llety preswyl lleol ar gyfer plant a phobl ifanc mewn partneriaeth â'r trydydd sector, gan gynyddu cyfleoedd i'n plant sy'n derbyn gofal fyw'n lleol.
- Lleihawyd nifer cyfartalog y diwrnodau a gymerir i gael pecynnau gofal cartref (domestig) o 22 diwrnod i 3 diwrnod.
- Derbyniodd ein gwasanaeth addysg a'r gwasanaeth ieuenctid adolygiadau ardderchog yn dilyn arolygiadau gan Estyn, y gwnaeth y gwasanaethau a ddarperir i ddisgyblion a phobl ifanc wneud argraff fawr arnynt.
- Mae safonau ar draws ysgolion yn parhau i fod yn uchel ac mae ffocws parhaus ar yrru gwelliant mewn ysgolion a gwella canlyniadau dysgwyr yn gyffredinol.
 - O ran Safon Uwch, mae ysgolion y Fro wedi cynnal perfformiad cryf ar A*-A ac A* C, gyda chanlyniadau yn 2024 yn parhau i fod yn uwch na'r cyfartaledd cenedlaethol ac yn dangos gwelliant dros amser (A*-A: 27% yn 2019 a 38.6% yn 2024; A*-C: 76.3% yn 2019 ac 82.4% yn 2024). Mae perfformiad ar A*-A ac A*-C yn cymharu'n ffaithiol iawn ag awdurdodau lleol (Allau) eraill, gyda chanlyniadau A*-A yr uchaf ac A*-C yr ail uchaf yng Nghymru yn 2024.
 - Mae perfformiad TGAU yn parhau i fod yn gryf ar y cyfan, gyda'r canlyniadau'n parhau i fod yn uwch na'r cyfartaledd cenedlaethol, gyda pherfformiad yn gwella dros amser ar A*-A (27.1% yn 2019 a 29.1% yn 2024). Mae perfformiad yn y rhan fwyaf o ddangosyddion allweddol yn cymharu'n ffaithiol iawn ag Allau eraill, gyda chanlyniadau A*-A, A*-C a phwyntiau capio 9 cyfartalog yr uchaf ledled Cymru.
 - Mae'r holl ysgolion a gafodd eu harolygu gan Estyn yn ystod y flwyddyn wedi cael canlyniad cadarnhaol heb unrhyw gamau dilynol statudol; mae hyn yn cymharu'n ffaithiol â'r darlun cenedlaethol lle mae 16.6% o ysgolion yng Nghymru wedi mynd i gategori camau dilynol. Ers mis Chwefror 2022, mae Estyn wedi arolygu 25 o ysgolion yn y Fro gydag un ysgol (4%) yn parhau i fod ar gamau dilynol statudol. Unwaith eto, mae hyn yn cymharu'n ffaithiol â'r darlun cenedlaethol lle mae 10.3% o ysgolion yn parhau i fod ar gamau dilynol statudol.
- Cyflawnodd y Gwasanaeth Ieuenctid y lefelau uchaf erioed o achrediaid eleni a gwelodd canran y bobl ifanc sy'n gadael Blwyddyn 13 nad ydynt mewn addysg, cyflogaeth na hyfforddiant (NEET). Gwelodd cyfradd NEET Blwyddyn 13 i 2.3% o 3.59% ac mae'n cymharu'n ffaithiol â'r cyfartaledd cenedlaethol o 3.19% ac awdurdodau lleol o broffil tebyg. Cynyddodd cyrhaeddiad y Gwasanaeth Ieuenctid o 2907 i 4516, sy'n cynrychioli cynnydd o 55.35%. O'r 4516 o unigolion sy'n ymgysylltu â'r gwasanaeth, cyflawnwyd 509 o ganlyniadau achrededig, i fyny o 133 yn ystod 2023/24, cynnydd o 283%.
- Mae cyfraddau presenoldeb yn ein hysgolion yn parhau i ddangos gwelliant gyda lefelau presenoldeb y sector cynradd yn adfer ar gyfradd gyflymach nag ysgolion uwchradd o gymharu â lefelau cyn Covid. Mae presenoldeb wedi gweld cynnydd o 1.39% mewn ysgolion cynradd o 2023/24 (o 92.23% i 92.9%), a chynnydd o 3.28% (o 84.96% i 87%) mewn ysgolion uwchradd o 2023/24 (o 84.96% i 87%)

Amcan Lles 3

- Gwell mynediad at wasanaethau gofal cymdeithasol gydag amseroedd ymateb cyflymach a chefnogaeth fwy hygyrch i unigolion a theuluoedd. Mae gweithredu offer digidol wedi cyfrannu at wella effeithlonrwydd a hygyrchedd gwasanaethau.
- Gwella ansawdd gofal trwy gynyddu hyfforddiant staff a gwelliannau gwasanaeth gan arwain at lefelau boddhad uwch ar gyfer gwasanaethau gofal cymdeithasol dros y cyfnod. Daliwyd ati i ganolbwyntio ar

gryfhau cymorth cymunedol gyda phartneriaethau cryfach gyda sefydliadau lleol a helpodd i gefnogi unigolion i dderbyn gofal yn eu cymunedau.

- Gweithredwyd y Fforwm Adran 16 sydd wedi bod yn gam mawr o ran hyrwyddo mentrau cymdeithasol, cwmnïau cydweithredol, a gwasanaethau wedi'u harwain gan ddefnyddwyr. Trwy ddod â phartneriaid o bob rhan o'r sector at ei gilydd, rydym yn gwneud y mwyaf o gyfleoedd i gyd-gynhyrchu a darparu gwasanaethau ataliol cynaliadwy i breswylwyr.
- Cynhyrchodd 35,086 o gyfranogwyr £5,284,827 o werth cymdeithasol drwy ddefnyddio ein canolfannau hamdden (150+ munud yr wythnos), cynnydd o 16.46% ers y llynedd (£4,537,916). Gwnaed arbedion o £1,045,302 mewn costau gofal iechyd ar wyth canlyniad iechyd yn seiliedig ar y risg lai a'r achosion a ataliwyd ynghyd â llai o ymweliadau â meddygon teulu a defnydd seicotherapi ar gyfer pobl sy'n gorfforol actif. Ar gyfer 2024/25, y gwerth cymdeithasol a gynhyrchwyd fesul safle yn y Fro oedd £1,321,209, gan ein gosod yn y chwarter uchaf o'r 25% o'r safleoedd yn y sector sy'n perfformio orau. Canolfan Hamdden y Barri a gynhyrchodd y gwerth cymdeithasol uchaf ar gyfer y cyfnod, ar £2,292,936 (cynnydd o 8.79% ers y llynedd), gyda Chanolfan Hamdden Penarth yn cyflawni'r twf uchaf mewn gwerth cymdeithasol, ar £1,854,642 (cynnydd o 29.05%).
- Mae'r Tîm Cyngor Ariannol wedi cefnogi tenantiaid y Cyngor i sicrhau'r incwm mwyaf posibl drwy wahanol fesurau gan arwain at £213,091.38 yn cael ei arbed gan denantiaid rhwng Rhagfyr 2024 a Mai 2025. Yn yr un cyfnod, cyhoeddwyd 220 o dalebau tanwydd gan y Tîm Cyngor Ariannol drwy'r Fuel Bank Foundation gyda chyfanswm gwerth o £8,798.00.
- Wedi cyrraedd ein targedau adeiladu tai ar gyfer 2024/25 gyda 73 o gartrefi Cyngor newydd wedi'u hadeiladu yn ardal y Barri yng Ngham 2 Clos Holm View (31 uned), Coldbrook Road East (20 uned), cyn-Glinig Colcot (12 uned) ac Olive Lodge (10 uned). Mae'r cynlluniau hyn yn cynnwys cartrefi hygyrch/addasedig newydd a fydd yn cael eu meddiannu ym mlwyddyn galendr 2025. Yn ystod y flwyddyn, gwnaethom hefyd feddiannu nifer o asedau gan gynnwys Cadoxton House a'r Daith, y Bont-faen, yr hen uned cyfeirio disgyblion, a chaffael 7 cyn-eiddo hawl i brynu a 10 uned llety dros dro person sengl yn y Barri a fydd yn cynyddu opsiynau tai fforddiadwy ymhellach. Darparwyd llithrant o £10m ychwanegol o grant tai cymdeithasol ar gyfer darparu a chaffael cartrefi ychwanegol.
- Mae 2024/25 yn cynrychioli blwyddyn llwyddiannus arall o weithredu i'r Gwasanaethau Rheoliadol a Rennir (GRHR). Gwnaeth fframwaith Effeithiau a Chanlyniadau Cymdeithas y Prif Swyddogion Safonau Masnach (ACTSO), a gyhoeddir yn flynyddol, dynnu sylw at effaith gadarnhaol y gwasanaeth, yn benodol ei fod yn gyfrifol am 30% o'r holl achosion erlyn safonau masnach llwyddiannus yng Nghymru ac am sicrhau 14 mlynedd o ddedfrydau o garchar o'r cyfanswm o 46 mlynedd i Gymru ar gyfer y cyfnod. Mae safonau perfformiad meysydd fel hylendid bwyd a diogelwch bwyd yn ôl i'r lefelau uchel cyn Covid, ac ni nodwyd unrhyw anghysondeb mawr o'r archwiliad safonau diogelwch bwyd a gynhaliwyd gan yr Asiantaeth Safonau Bwyd.
- Mae cyfleoedd chwaraeon ac ymarfer corff o ansawdd uchel yn parhau i gael eu darparu i bawb drwy ein pedair canolfan hamdden mewn partneriaeth gost-effeithiol gyda Parkwood Legacy Leisure.
- Gwnaethom leihau'n sylweddol ein dibyniaeth ar lety gwesty dros dro ar gyfer digartrefedd (180 o gymharu â 767 y llynedd) ac nid oedd unrhyw deuluoedd â phlant wedi'u lletya mewn llety Gwely a Brecwast.

Amcan Lles 4

- Mae dros £3.8 miliwn wedi'i wario ar gynlluniau a ariennir gan gyfraniadau Adran 106 drwy'r broses gynllunio. Mae hyn wedi cefnogi gwelliannau i rwydweithiau trafnidiaeth gyhoeddus, cerdded a beicio, lleoedd ysgol newydd, mannau agored cyhoeddus a gwelliannau celf gyhoeddus er mwyn lliniaru effaith datblygiadau newydd.
- Cyflawnwyd mentrau trafnidiaeth a theithio llesol amrywiol ar draws Bro Morgannwg yn llwyddiannus gyda chefnogaeth o £3.76M o gyllid Llywodraeth Cymru. Mae hyn yn cynnwys loceri beiciau Brompton yn y Barri, gwelliannau i gerddwyr yn y Barri i alluogi gwell mynediad i arosfannau bysiau a mannau croesi i bawb, gan gynnwys defnyddwyr agored i niwed, gwella llwybrau i gerddwyr sy'n arwain at ysgol gynradd Sili, 155 o

leoedd parcio beiciau/sgwteri ychwanegol ar ffurf podiau beiciau, podiau sgwteri, llochesi beiciau a stondinau beiciau mewn ysgolion ac mewn ardaloedd eraill y gofynnwyd amdanynt gan y cyhoedd.

- Cyflawnwyd y targed ailgylchu gwastraff domestig statudol cenedlaethol o 70% drwy ailgylchu 71.73% o wastraff trefol, i fyny o 70.35% yn 2023/24. Yn ogystal, rydym wedi cynyddu ein cyfran o'r farchnad ar gyfer y gwasanaeth masnachol gwahanu yn y ffynhonnell newydd. Er gwaethaf marchnad heriol ar gyfer deunyddiau ailgylchu, yn enwedig gwyr a phlastig, a ostyngodd 50% eleni, llwyddom i gynyddu incwm o werthiannau gwasanaethau ailgylchu a masnachol yn fwy na'n targed cyllideb o £1m, ar £1.26m.
- Rydym yn bwrw ymlaen â throsglwyddiadau asedau gan gynnwys Clwb Athletau Penarth, Old Penarthians, Pafiliwn y Wig, meysydd parcio Llanilltud Fawr a thoiledau cyhoeddus fel rhan o'r broses o sicrhau cynaliadwydd y cyfleusterau cymunedol gwerthfawr hyn.

Heriau Allweddol

- Bwrw ymlaen â rhaglen y Cyngor o Ail-lunio tra'n sicrhau ffocws ar gynilion, cynhyrchu incwm, gwasanaethau parhaus a chynnal y cyflymder a'r momentwm angenrheidiol ar gyfer newid er gwaethaf heriau capasiti ac adnoddau.
- Rheoli cyllid y Cyngor ar draws y tymor canolig gyda galw parhaus am ofal cymdeithasol (cost a chyfaint) a diffygion cynyddol ar draws ysgolion y Fro tra bod angen mwy o ffocws ar atal a thrawsnewid hirdymor i sicrhau ein bod yn Gyngor sy'n addas ar gyfer y dyfodol.
- Ymgorffori Bro 2030 ar draws y sefydliad a sicrhau y cyflawnir yr ymrwymadau ar draws pob amcan gyda ffocws ar atal, mynd i'r afael â thlodi ac anghydraddoldebau, newid hinsawdd a sut rydym yn gweithio gyda'n partneriaid a sicrhau bod trefniadau priodol ar waith ar gyfer craffu a rheoli perfformiad yn effeithiol.
- Cyflawni'r trawsnewidiad digidol angenrheidiol gan gynnwys mudo cwmwl a newidiadau i'r ffordd y mae cwsmeriaid yn defnyddio gwasanaethau yn ogystal â phrosesau a gweithdrefnau digidol gwell y tu ôl i'r llenni sy'n gwella effeithlonrwydd ac yn lleihau dyblygu.
- Cyfathrebu ac ymgysylltu'n effeithiol yn allanol ac yn fewnol mewn modd sy'n cefnogi Bro 2030 a Strategaeth Pobl newydd a gwaith cysylltiedig ar ddatblygu sefydliadol i adlewyrchu sut mae'r sefydliad yn newid a'n gwerthoedd sefydliadol – gan roi hyder i breswylwyr, cwsmeriaid, partneriaid, staff ac aelodau etholedig a ffordd gydlynol ymlaen a fydd yn galluogi cyflawni ein hamcanion.
- Mae'r Cynllun Datblygu Lleol Newydd a'r gwaith o baratoi Cynllun Adneuo Drafft wedi'i ohirio oherwydd bod hyrwyddwyr y safle strategol mwyaf wedi sicrhau sicrwydd cyflawni yn ystod oes y cynllun. Mae hyn wedi gofyn am ailasesu safleoedd a gyflwynwyd ac a ystyriwyd yn flaenorol i alluogi'r Cyngor i gyrraedd ei dargedau twf a bydd angen ymgynghoriad pellach cyn symud ymlaen i'r cam Adneuo Drafft.
- Mae proses gynnis Llywodraeth y DU a derbyn ceisiadau wedi hynny ar gyfer rhaglenni fel y Gronfa Ffyniant Gyffredin yn anhyblyg ac yn cymryd llawer o amser ac mae'n gosod gofynion llym sydd wedi creu problemau capasiti, gan effeithio ar gefnogaeth a chyflawnadwyedd prosiectau.
- Mae ymgorffori Creu Lleoedd ar draws y Cyngor yn parhau i fod yn her ac mae gwaith yn mynd rhagddo i hyrwyddo'r egwyddorion trwy gyfarfodydd rheolaidd gyda chydweithwyr mewn cyfarwyddiaethau a hyfforddiant edau aur.
- Mae gwynwch ariannol a chynaliadwydd gwasanaeth ar gyfer rhai gwasanaethau cyngor allweddol yn parhau i fod yn heriol o ystyried eu dibyniaeth gynyddol ar ffynonellau cyllido grant allanol (yn aml yn y byrdymor) fel eu cyllidebau sylfaenol.
- Mae heriau sylweddol yn effeithio ar y gallu i gyflwyno cyrsiau Dysgu Cymraeg ar draws yr Awdurdod Lleol, gan fod llai o staff yn manteisio ar gyrsiau Cymraeg. O ganlyniad, mae'r cyllid dangosol Dysgu Cymraeg a weinyddir gan y Ganolfan Dysgu Cymraeg Genedlaethol wedi'i dorri ar gyfer y flwyddyn i ddod, sy'n fygythiad sylweddol i gynaliadwydd cyrsiau Cymraeg yn y dyfodol.
- Mae Llyfrgelloedd a Gwasanaethau Diwylliannol yn ymdrechu i gynnal gwasanaeth llyfrgell statudol sy'n diwallu anghenion ein cymunedau mewn amgylchedd ariannol gyfyngedig. Er bod y model llyfrgell gymunedol wedi helpu i ddiogelu mynediad ar draws y Fro yn sylweddol, mae cefnogaeth barhaus yn

hanfodol i sicrhau cysondeb a chydymffurfiaeth â Safonau Llyfrgelloedd Cyhoeddus Cymru ar draws safleoedd craidd a chymunedol.

- Ar ddiwedd mis Mawrth 2025, roedd gwahaniaeth o 5.94 pwynt canran rhwng presenoldeb uwchradd (86.97%) a phresenoldeb cynradd (92.91%). Mae cyfraddau presenoldeb is yn parhau i fod yn gyffredin mewn rhai ysgolion, ond yn arbennig yn ysgolion uwchradd Pencoedtre a Llanilltud Fawr. Mae'r ysgolion hyn yn parhau i gael eu blaenoriaethu ar gyfer cefnogaeth a her.
- Mae mynd i'r afael â'r niferoedd cynyddol o waharddiadau ysgol yn dod yn fwyfwy heriol. Bu cynnydd yn nifer y diwrnodau dysgu a gollwyd oherwydd cynnydd mewn gwaharddiadau cyfnod penodol. O'r 2,580.5 diwrnod a gollwyd i waharddiadau ar draws pob ysgol, roedd 1,482 oherwydd gwaharddiadau cyfnod penodol, cynnydd o 1,165 y llynedd. Bu 15 gwaharddiad parhaol hefyd o gymharu â 7 y llynedd.
- Mae perfformiad dysgwyr sy'n gymwys i gael prydau ysgol am ddim (cPYADd) wedi parhau i ostwng ac er bod y bwlch yn lleihau ar draws gweddill Cymru, nid yw hyn wedi bod yn wir yn y Fro sydd, mewn cyferbyniad, yn nodi bod y bwlch mewn perfformiad rhwng cPYADd a'r rhai nad ydynt yn cPYADd yn ehangu ar gyfer pob mesur yng Nghyfnod Allweddol 4 ers 2023 a 2024.
- Croesewir datblygiad Model Gwella Ysgolion newydd ond bydd yna heriau gydag ymgorffori system hunan-wella, o ran gallu ysgolion i ymgysylltu â'r dull newydd yn gyson mewn ffordd sy'n effeithiol ar gyfer gwella safonau ar draws ysgolion. Yn gysylltiedig â hyn bydd heriau sy'n gysylltiedig â sefydlu set newydd o drefniadau ar gyfer dysgu proffesiynol cenedlaethol a rhanbarthol.
- Er bod cynnydd wedi'i wneud o ran lleihau sefyllfaoedd diffyg ysgolion, mae cyllidebau ysgolion yn parhau i fod o dan bwysau sylweddol ac mae gwytnwch ariannol ysgolion yn parhau i fod yn fygythiad parhaus.
- Mae rhywfaint o amrywioldeb o ran sut mae ysgolion yn defnyddio adnoddau a sicrhau gwerth am arian, sy'n peri pryder.
- Mae'r cynnydd yn nifer y dysgwyr sy'n ymgyflwyno ag Anghenion Dysgu Ychwanegol (ADY) cymhleth, yn enwedig mewn perthynas â niwroamrywiaeth ac anghenion cymdeithasol, emosiynol ac iechyd meddwl yn parhau i effeithio ar allu staff canolog ac argaeledd lleoliadau o fewn darpariaeth arbenigol. Mae'r ffyrdd presennol o weithio i weithredu'r system ADY yn creu heriau ariannol a chapasiti ar lefel ALL ac ysgol ac yn parhau i fod yn faes risg corfforaethol.
- Mae cynnal uniondeb hirdymor y seilwaith priffyrdd ac asedau allweddol i safon dderbyniol ar gyfer diogelwch dinasyddion yn dod â heriau sylweddol oherwydd yr adnoddau cyfyngedig sydd ar gael. Oherwydd y dirywiad parhaus i arwynebau priffyrdd, mae'r gyllideb atgyweirio ceudyllau wedi'i herio'n sylweddol gan y bu'n rhaid gwneud gwaith trwsio i osgoi mwy o hawliadau atebolrwydd trydydd parti. Mae'r seilwaith priffyrdd sy'n weddill yn peri pryderon tebyg, gyda llawer o golofnau goleuadau stryd ac adeileddau eisoes yn cyrraedd, neu bron â chyrraedd, diwedd eu hoes weithredol ddiogel.
- Nid oes digon o dir ar gyfer adeiladu tai newydd, ac mae hyn yn parhau i fod yn broblem flwyddyn ar ôl blwyddyn, ac mae'r her ddigartrefedd yn fwy aciwt nag erioed oherwydd y newid yn y ddyletswydd gyfreithiol i gartrefu, a gyflwynwyd gan Lywodraeth Cymru heb lawer o gyllid i'w gweithredu.
- Mae arian cyfalaf cyfyngedig wedi golygu bod llawer o asedau adeiledig yn mynd i gyflwr gwael, ac efallai y bydd yn rhaid cau rhai ar sail iechyd a diogelwch os na ellir dod o hyd i atebion tymor hwy ar gyfer eu rheoli a'u cynnal. Hefyd, mae rhai asedau fel canolfannau cymunedol yn cael eu rhedeg gan Gymdeithasau, sydd i bob pwrpas â phrydles i sy'n rhwymo'r Cyngor i gyfrifoldebau landlord penodol, felly mae trosglwyddiadau asedau ac opsiynau rheoli newidiol eraill gyda'r rhain yn gyfyngedig.
- Mae peidio â chael cytundeb cyllido 3 blynedd ar gyfer y bartneriaeth Gwasanaethau Rheoliadol a Rennir yn dod yn fwyfwy heriol gyda chynghorau partner yn gofyn am lefelau arbedion blyneddol amrywiol ar y gwasanaethau nad ydynt yn benodol i awdurdod bob blwyddyn. Negodwyd targedau arbed ar gyfer 2024/25 i 3% ond dechreuodd y targedau arbed ar gyfer 2025/26 ar hyd at 15% ar gyfer un o'r partneriaid.
- Mae pwysau cyllidebol sylweddol sy'n deillio o'r twf yn y galw am wasanaethau gofal cymdeithasol a chostau cynyddol yn parhau i effeithio ar ein gallu i ddarparu cyllideb gytbwys ar gyfer gwasanaethau gofal cymdeithasol. Mae rheoli pwysau cyllidebol a heriau capasiti cysylltiedig tra'n cynnal safonau gofal uchel yn parhau i fod yn heriol.

Meysydd i'w gwella

- Gosod cyllideb gytbwys ar gyfer refeniw a chyfalaf, gan gydbwysu'r angen am strategaeth ariannol bwrpasol 5 mlynedd tymor hwy gan gynnwys gwaith parhaus gyda gwasanaethau gofal cymdeithasol ac addysg i fynd i'r afael â phwysau parhaus tra'n cynnal safonau gwasanaeth.
- Datblygu cynllun cyllideb / cyllido 3 blynedd treigl ar gyfer y Gwasanaethau Rheoliadol a Rennir (GRhR) er mwyn osgoi heriau gosod cyllideb blyneddol a galluogi cynllunio busnes a pharhad gwasanaeth gwell.
- Gweithio gyda phartneriaid cyllido allweddol (CLILC/CBC/LlywDU) a phartneriaid caffael i gyflawni prosiectau allweddol y cyngor a sicrhau gwytnwch pob rhaglen fel y Gronfa Codi'r Gwastad, y Cynllun Cymdogaethau a'r rhaglen Cronfa Ffyniant Gyffredin.
- Gwneud y mwyaf o gyfleoedd ar gyfer cyllid allanol i gefnogi prosiectau strategol y Cyngor.
- Symud ymlaen gyda gweithrediad model adennill costau llawn ar gyfer ein gwasanaethau llyfrgell, diwylliannol a dysgu oedolion a'r gymuned heb amharu ar ehangu mynediad a chyfranogiad dinasyddion.
- Gweithio'n gydgyhyrchol gydag ysgolion i ddatblygu model gwella ysgolion gwydn a chynaliadwy.
- Dwysáu ein hymdrechion ar y cyd i godi lefelau presenoldeb ysgolion trwy ystod o strategaethau/ymyriadau profedig sy'n seiliedig ar dystiolaeth ac ymgorffori dull ataliol o leihau cyfraddau gwaharddiadau cyfnod penodol ac osgoi gwaharddiadau parhaol er mwyn lleihau'r risg y bydd dysgwyr yn cael eu gwahardd a'u datgysylltu.
- Datblygu ein capasiti ysgol gyfan ymhellach i ateb y galw cynyddol gan ddysgwyr sy'n ymgyflwyno ag anghenion lechyd cymdeithasol, Emosiynol a Meddyliol (ICEM). Adeiladu hyder a chymhwysedd athrawon i reoli'n effeithiol y galw am ddarpariaeth ddysgu ychwanegol arbenigol (DDdY) a'u lleoli ar draws ein cymuned ddysgu.
- Cynyddu ffioedd am wasanaethau ac asedau i sefyllfa lle mantolir y gyllideb o leiaf, a lle nad yw hyn yn bosibl, ceisio modelau gweithredu gwasanaeth amgen sy'n cynnwys y gymuned leol, Cynghorau Tref a Chymuned a'r sector gwirfoddol i gefnogi cynaliadwydd gwasanaethau.
- Datblygu Strategaeth Rheoli Tir 10 mlynedd sy'n hyrwyddo prosesau cynnal a chadw tir effeithiol. Gan weithio ochr yn ochr â Strategaeth Rheoli Gwastraff y Cyngor, bydd y ffocws ar sicrhau'r defnydd mwyaf effeithiol o adnoddau i wella mannau cyhoeddus ym mhob cymuned leol, gan gofleidio'r defnydd o wirfoddolwyr, a datblygu mwy o ymdeimlad o falchder a hunaniaeth leol i'n trigolion.
- Gweithio gyda'n partneriaid rheoleiddio gan gynnwys CADW (asiantaeth amgylchedd hanesyddol Llywodraeth Cymru) a'r Gwasanaethau Rheoliadol a Rennir i gefnogi gwelliannau i adeiladau rhestredig a dod ag eiddo gwag yn ôl i ddefnydd.
- Cyflwyno'r Cynllun Datblygu Lleol Newydd a'r ymgynghoriad cysylltiedig yn unol â'r newidiadau y cytunwyd arnynt i'r cytundeb cyflawni ac adrodd ar y cynllun drafft adnewo arfaethedig i'r Cyngor ddiwedd 2025.
- Canolbwyntio'n barhaus ar wella gofal ataliol, gwella hygyrchedd digidol, a meithrin partneriaethau cryfach i greu rhwydwaith cymorth integredig i gefnogi ein preswylwyr sy'n agored i niwed.
- Arwain a chefnogi'r gwaith o ddarparu cartrefi newydd ar draws Bro Morgannwg i ymateb i bwysau cynyddol ar dai a digartrefedd.
- Ymgorffori egwyddorion creu lleoedd ar draws y Cyngor i gefnogi darpariaeth o gymdogaethau sy'n ymatebol i anghenion trigolion heddiw a fory.
- Gwella ein cyfathrebu cyhoeddus â chymunedau i godi ymwybyddiaeth o'r heriau gwasanaeth rydym yn eu hwynebu a hyrwyddo cyd-gynhyrchu atebion.

5.3 Pa mor dda mae'r Cyngor yn defnyddio ei adnoddau?

Ar gyfer y cyfnod adrodd, mae'r Cyngor yn barnu bod ei ddefnydd o adnoddau yn DDA.

Dangosir hyn gan:

Fel rhan o'r APP, ystyriodd y panel i ba raddau y mae'r Cyngor yn defnyddio ei adnoddau yn economaidd, yn effeithlon ac yn effeithiol a pha mor dda mae'r Cyngor yn defnyddio ei adnoddau. Daeth y panel i'r casgliad, o'r dystiolaeth a glywsant ac o fewn lefelau uchel presennol y galw am wasanaethau a'r pwysau ariannol sy'n wynebu pob awdurdod lleol ledled Cymru, mae'r Cyngor yn defnyddio ei adnoddau'n effeithiol ac yn effeithlon.

- Mae [Hunanasesiadau Cyfarwyddiaeth \(HCau\)](#) a gynhaliwyd ochr yn ochr â'r adolygiad perfformiad diwedd blwyddyn wedi priodoli dyfarniad cyffredinol 'Da' ar gyfer pob cyfarwyddiaeth a defnydd y Cyngor o adnoddau yn gyffredinol. Mae'r dyfarniad yn gyfuniad o'r dyfarniadau unigol ar lefel cyfarwyddiaeth a roddwyd i ba mor dda yr ydym wedi defnyddio ein pobl, ein hasedau, ein cyllid, ein prosesau rheoli perfformiad a risg, a mewnwleidiadau ymgysylltu i gyflawni Cynllun Cyflawni Blyneddol y Cyngor. Mae'r dyfarniadau wedi bod yn destun her a chymedroli mewnol gan gymheiriaid.

Wrth gymedroli, newidiwyd dyfarniad y Gyfarwyddiaeth Gwasanaethau Cymdeithasol o ran Cyllid, Comisiynu a Chaffael o 'Gwael' i 'Gweddol' i gydnabod y pwysau allanol sylweddol a'r arloesedd o fewn y gyfarwyddiaeth o ran trawsnewid. Newidiwyd y dyfarniad o ran Cyllid, Comisiynu a Chaffael ar gyfer Adnoddau Corfforaethol o 'Da' i 'Gweddol' i gydnabod, er bod cyllideb y gyfarwyddiaeth wedi'i thanwario ychydig yn ystod y flwyddyn, mae nifer o gynlluniau arbed sydd eto i'w gwireddu'n llawn ac mae uchelgais i ymgorffori newidiadau caffael ymhellach ar draws y sefydliad. Ar draws y Cyngor, ystyriwyd bod dyfarniad cyffredinol y Cyngor o 'Gweddol' yn hytrach na 'Da' yn adlewyrchu ein sefyllfa bresennol yn well mewn perthynas ag asedau ac mae'n cydnabod bod heriau sylweddol yn parhau yn y maes hwn gan gynnwys ôl-groniad gwaith cynnal a chadw ysgolion (er gwaethaf buddsoddiad sylweddol), nifer cynyddol o ardaloedd chwarae sydd angen gwaith cynnal a chadw, a chyflwr dirywiol palmentydd a ffyrdd yng ngoleuni'r rhagolygon ariannol tymor canolog. Yn ogystal, cadwyd dyfarniad cyffredinol y Cyngor cyn cymedroli am Ymgysylltu a Mewnwelediad, sef 'Da', gan fod hyn yn cael ei ystyried yn adlewyrchol o'r cynnydd da a wnaed yn ystod y flwyddyn ddiwethaf wrth fwrw ymlaen â'r gwersi a ddysgwyd o weithgareddau blaenorol e.e. gwaith ymgysylltu ar Bro 2030, adfywio'r Glannau, creu lleoedd a'r ymgynghoriad ar y gyllideb. Er bod y dyfarniad ar gyfer Ymgysylltu a Mewnwelediad yn dda, mae'n amlwg o'r cynllun nodi newid bod gennym uchelgais i wneud mwy yn y maes hwn.

Nid oedd y newidiadau hyn yn effeithio ar farn gyffredinol y Cyngor am ei ddefnydd o adnoddau, a gadwyd fel 'Da'. Ystyriwyd bod y dyfarniad hwn yn adlewyrchu perfformiad y Cyngor mewn cyfnod a welodd heriau ariannol sylweddol a pharhaus ar draws gwasanaethau'r Cyngor, sy'n parhau i gael eu gwaethygu gan y galw cynyddol am wasanaethau, pwysau costau chwyddiant cynyddol a thirwedd risg gynyddol anwadal.

Dyfarniadau ôl-gymedroli HC ar y defnydd o'n hadnoddau

Galluogwyr corfforaethol: Crynodeb Cyngor Cyffredinol	Adnoddau Corfforaethol	Yr Amgylchedd a Thai	Dysgu a Sgiliau	Lle	Gwasanaethau Cymdeithasol
Pobl	Da	Da	Da	Da	Da
Cyllid, Comisiynu a Chaffael	Gweddol	Gweddol	Gweddol	Da	Gweddol
Asedau	Da	Gweddol	Gweddol	Da	Da
Perfformiad	Gweddol *	Da	Da	Da	Da
Risg	Da	Da	Gweddol	Gweddol	Da
Ymgysylltu a Mewnwelediad	Da	Da	Da	Da	Da
Y sgôr gyffredinol ar gyfer 'sut rydym yn defnyddio ein hadnoddau'	Da	Da	Da	Da	Da

*Diwygiwyd i 'Gweddol' ar ôl ystyried gwybodaeth ychwanegol am berfformiad ar ddiwedd y flwyddyn.

Galluogwyr corfforaethol: Crynodeb Cyngor Cyffredinol	Sgôr 2021/22	Sgôr 2022/23	Sgôr 2023/24	Sgôr 2024/25	Trywydd (T)
Pobl	Da	Da	Da	Da	↔
Cyllid, Comisiynu a Chaffael	Da	Da	Gweddol	Gweddol	↔
Asedau	Da	Da	Da	Gweddol	↓
Perfformiad	Da	Da	Da	Da	↔
Risg	Da	Da	Da	Da	↔
Ymgysylltu a Mewnwelediad	Da	Da	Gweddol	Gweddol *	↑
Y sgôr gyffredinol ar gyfer 'sut rydym yn defnyddio ein hadnoddau'	Da	Da	Da	Da	↔

*Diwygiwyd i 'Gweddol' yn dilyn ystyriaeth ac argymhelliad i'r Cabinet gan y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio.

Fel y manylir yn yr adran flaenorol, mae'r dyfarniad perfformiad ar gyfer y Gyfarwyddiaeth Adnoddau Corfforaethol wedi'i adolygu i 'Gweddol' (Ambr) o 'Da' (Gwyrdd) gan adlewyrchu gwybodaeth ychwanegol ar ddiwedd y flwyddyn a oedd ar gael ar adeg cwblhau adroddiad yr Hunanasesiad Blynyddol. Rhaid nodi nad yw'r sgôr ddiwygiedig yn effeithio ar ddyfarniad perfformiad cyffredinol y Cyngor sy'n cadw'r sgôr 'Da'.

Darperir trosolwg o'r tueddiadau HC dros y 4 blynedd diwethaf [yma](#). Mae'n dangos, er bod y dyfarniad cyffredinol ar gyfer ein defnydd o adnoddau wedi cadw ei sgôr 'Da' ar gyfer 2024/25, mae'n dod yn fwyfwy heriol cynnal y perfformiad hwn yng ngoleuni'r pwysau sylweddol a pharhaus ar adnoddau a galw sy'n wynebu Cyfarwyddiaethau a'r Cyngor yn gyffredinol yn y dyfodol tymor canolig. Mae'r heriau hyn yn cael eu gwaethygu ymhellach gan dirwedd llywodraeth leol weithredol gymhleth a newidiol wedi'i siapia gan amcanion polisi cenedlaethol a rhanbarthol hirdymor uchelgeisiol, gofynion deddfwriaethol cynyddol a setliadau cyllidebol llai sy'n fyrdymor eu natur. Mewn ymateb i'r heriau hyn, mae'r Cyngor wedi ail-ffocysu ei Raglen Ail-lunio ac mae'n bwrw ymlaen â newid trawsnewidiol o dan bum thema, sef y Model Gweithredu Targed, Trawsnewid Gwasanaethau, Cryfhau Cymunedau, Arloesi Digidol a Gwytnwch Economaidd. Bydd hyn yn sicrhau y gall y Cyngor barhau i ddiwallu anghenion yr aelodau mwyaf agored i niwed o'r gymuned, er mwyn sicrhau bod gwasanaethau cyffredinol sy'n cael eu gwerthfawrogi gan drigolion ar gael a bod y sefydliad yn parhau i fod yn gynaliadwy yn ariannol i gyflawni ei ymrwymadau Bro 2030 a fydd yn cyfrannu at gyflawni ei weledigaeth o Gymunedau Cryf â Dyfodol Disglair.

Cymeradwyaeth Hunanasesiad Blynyddol Drafft Terfynol

Ym mis Hydref 2025, ystyriodd y Cabinet Adroddiad yr Hunanasesiad Blynyddol Drafft Terfynol a chymeradwyodd argymhelliad gan y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio i ddiwygio'r sgôr gyffredinol ar gyfer defnydd y Cyngor o Fewnwelediad Ymgysylltu o 'Da' (Gwyrdd) i 'Gweddol' (Ambr). Roedd hyn yn adlewyrchu barn yr aelodau, er bod cynnydd sylweddol wedi'i wneud ac yn parhau i gael ei wneud yn y maes hwn, yn enwedig mewn perthynas â Beth am Siarad a Chreu Lleodd, nid yw hyn yn cael ei ymarfer yn gyson ar draws y Cyngor ac, yn gyffredinol, nid yw'n bodloni'r meini prawf ar gyfer sgôr 'Da'.

- **Gallwn ddangos gwelliannau mewn metrigau pobl allweddol dros y flwyddyn ddiwethaf gan gynnwys gwelliannau mewn absenoldeb salwch byrdymor, trosiant cyflogeion gwirfoddol, cymhareb amrywiaeth cyflogeion, bwch cyflog rhwng y rhywiau a chyflawni statws 100 Cyflogwr Gorau Stonewall.** Mae gwaith hefyd wedi symud ymlaen i wella ein hamgylchedd gwaith i'n cyflogeion, gan barhau i adnewyddu ac ailfodelu ein holl bolisiau a gweithdrefnau lechyd a Diogelwch a datblygu diwylliant diogelwch cryf ar draws y Cyngor, gan gynnwys ein hysgolion. Fe wnaethom ymgysylltu â gweithwyr ar adolygu polisiau allweddol y Cyngor gan gynnwys Recriwtio a Chadw, Gweithio Hybrid ac Absenoldeb Arbennig. Mae hyn yn llywio gwaith ar y Strategaeth Pobl newydd a'r Cynllun Gweithlu sy'n cyd-fynd â hi. Mae gwaith sylweddol a wnaed i gefnogi rhwydweithiau amrywiaeth y Cyngor, gyda GLAM a Diverse yn dod yn fwy sefydledig ac Abl yn cael ei gefnogi i ddatblygu, wedi cyfrannu at y Cyngor yn cyflawni statws 100 Cyflogwr Gorau Stonewall am y tro cyntaf ac mae'n siapia'r gwaith o ddatblygu arferion, polisiau a gweithdrefnau mwy cynhwysol. Bu gwelliannau cadarnhaol hefyd mewn meysydd sydd â sgiliau allweddol a'r angen recriwtio mwyaf, er

enghraifft gwasanaethau cymdeithasol drwy fabwysiadu'r cynllun llwybr cyflym i ofal a chyfleoedd y gwasanaethau cymdeithasol i raddedigion sydd wedi tyfu mewn llwyddiant drwy gydol y flwyddyn ariannol. Mae gweithio ar y cyd â'n timau cymunedau dysgu hefyd wedi arwain at dwf mewn cyfleoedd ar gyfer ein grŵp oedran 16-24, wrth ddarparu ein cynllun Quickstart, gyda 25 o'r rhai a wnaeth gymryd rhan yn y rhaglen honno yn cael eu recriwtio ar draws y Cyngor yn 2024/25. Mae ein Caffi Dysgu, sy'n darparu cyfleoedd dysgu a datblygu sgiliau am ddim, yn parhau i dyfu ac mae wedi cynnwys darparu cyrsiau datblygu sgiliau digidol a gwelliannau mewn darpariaethau hyfforddiant diogelu, ac rydym wedi parhau i gefnogi ein rheolwyr drwy raglen datblygu rheolwyr ddwywaith y flwyddyn, a ddarperir am ddim i'r Cyngor. Mae arferion gwaith cynllunio gweithlu strategol yn symud mwy tuag at ddod yn rheolaidd wrth i gyfarwyddiaethau ddatblygu ar y matrices aeddfedrwydd a chynlluniau'r gweithlu, gan gynnwys cynlluniau olyniaeth ar waith ym mhob cyfarwyddiaeth. Mae ymdrechion pellach wedi'u gwneud i gynyddu amrywiaeth y cydweithwyr ar draws y Cyngor, gan gynnwys datblygu dangosfwrdd Cydraddoldeb sy'n cael ei ddefnyddio ar draws pob cyfarwyddiaeth i ddadansoddi arferion gwaith i ddatblygu polisïau a gweithdrefnau yn seiliedig ar gydraddoldeb.

Yn unol â'r Strategaeth Ymgysylltu a Chynnwys Gweithwyr ac ar ôl cau'r arolwg eleni a dadansoddi'r canfyddiadau, bydd y Bwrdd Pobl yn adolygu sut rydym yn bwrw ymlaen ag adborth gweithwyr i effaith gadarnhaol. Mae prif ganfyddiadau cynnar yr arolwg staff yn gadarnhaol gyda 72.66% o'r ymatebwyr yn fodlon â'r Fro fel lle i weithio, byddai 75.4% yn argymhell y Fro fel lle i weithio ac mae 81.1% yn bwriadu aros gyda'r Cyngor am y 12 mis nesaf. Mae'r canlyniadau hyn yn welliant o'r arolwg diwethaf a gynhaliwyd yn 2022. Fodd bynnag, roedd bron i 71% o'r ymatebwyr yn falch o weithio i'r Cyngor, yn is na'r 76.7% a gyflawnwyd yn yr arolwg blaenorol. O ran rheoli'r llwyth gwaith a ddyrennir, roedd ychydig dros hanner yr ymatebwyr (52.81%) yn teimlo bod modd ymdopi â hyn gyda 65.36% yn nodi bod ganddynt yr offer a'r adnoddau sydd eu hangen i gyflawni eu rolau yn effeithiol. Fodd bynnag, dim ond 43.4% o'r ymatebwyr a ddywedodd eu bod yn deall sut mae eu rôl yn cyfrannu at flaenoriaethau'r Cyngor. Er bod 76.15% o'r ymatebwyr yn dweud eu bod yn gweithio mewn amgylchedd diogel, cefnogol a chadarnhaol, ychydig dros hanner yr ymatebwyr (54.51%) oedd yn credu bod y Cyngor yn gofalu am eu hiechyd a'u lles. Roedd 64.5% o'r ymatebwyr o'r farn bod y Cyngor wedi ymrwymo i ddarparu gwasanaethau eithriadol, er hynny, roedd llai na hanner yr ymatebwyr (45.9%) yn dweud eu bod yn cael eu hannog i brofi syniadau newydd a chyfrannu at welliannau, gyda 50.2% yn ymwybodol o'r Rhaglen Ail-lunio. O ran uwch arweinyddiaeth, roedd 63.82% o'r ymatebwyr o'r farn bod uwch arweinwyr yn cyfathrebu gweledigaeth glir ar gyfer y dyfodol, gyda 56.51% yn cytuno bod uwch arweinwyr yn cyfathrebu'n effeithiol am flaenoriaethau'r Cyngor. Fodd bynnag, roedd llai na hanner yr ymatebwyr (47.07%) yn teimlo bod uwch arweinwyr yn trin gweithwyr fel ased mwyaf gwerthfawr y Cyngor. Er gwaethaf hyrwyddo sylweddol a chyfleoedd i'w cwblhau ar draws safleoedd y Cyngor, roedd y gyfradd gwblhau o 20% yn llawer is na'r arolwg blaenorol ar ychydig dros 48%. Mae'r canlyniadau hyn yn cael eu gwerthuso a bydd ymatebion i'r meysydd datblygu hyn yn cael eu cynnwys yn y Strategaeth Pobl a'r gwaith cysylltiedig. Bydd adroddiad ar wahân i'r Aelodau ar gael yn hydref 2025.

- **Er gwaethaf pwysau sylweddol ar adnoddau, mae'r Cyngor yn parhau i gadw cyllid mewn sefyllfa mor gryf â phosibl a bydd yn adrodd sefyllfa alldro gytbwys (yn amodol ar gau cyfrifon) ar gyfer blwyddyn ariannol 2024/25.** Mae sefyllfa ariannol y Cyngor dan bwysau gyda setliad Llywodraeth Cymru 2024/25 o 3.1% ychydig yn brin o gwrdd â chost a'r pwysau o ran demograffeg yn ysgolion a Gwasanaethau Gofal Cymdeithasol y Fro yn arbennig. Bu twf mewn diffygion mewn ysgolion sy'n profi'n anodd ei wrthdroi, ond mae amrywiaeth o fesurau ar waith ac yn dechrau cael effaith. Bu cynnydd digysail yn y galw am Ofal Cymdeithasol Plant gan arwain at orwariant yn 2024/25. Er bod gorwariant mewn Gofal Cymdeithasol, mae'r trefniadau rheolaeth ariannol yn y gyfarwyddiaeth yn gadarn gyda ffocws arweinyddiaeth sylweddol ar y cyllid yn ystod y flwyddyn ac ar gyfer cynllunio ariannol tymor canolig. Mae datblygu'r Rhagolygon Ail-lunio a Thrawsnewid i sicrhau cynaliadwyedd ariannol hirdymor y Cyngor wedi parhau i edrych tua'r dyfodol. O ystyried y gwaith sy'n digwydd, ond hefyd y pwysau parhaus a'r effaith y mae hyn yn ei chael ar draws y Cyngor, yna mae'r sgôr ar gyfer 2024/25 yn weddol.

Mae trefniadau caffael y Cyngor wedi cael proffil uwch gyda Deddf Caffael newydd 2023 a rheoliadau'n dod i rym gyda chodi ymwybyddiaeth ymlaen llaw, sesiynau hyfforddi a diwygiadau i Reolau Gweithdrefn Contractau'r Cyngor. Mae'r bartneriaeth gydag Ardal yn bwrw gwreiddiau ac mae dogfennaeth newydd yn galluogi mwy o ymgysylltu â'r rheolwyr categori.

- **O ystyried popeth, mae'r Cyngor yn perfformio'n weddol wrth reoli ei asedau - yn ffisegol ac yn ddigidol - yn erbyn cefndir o adnoddau cyfyngedig.** Mae cynnal a chadw priffyrdd yn faes heriol ond bu arloesiadau ym maes yr Amgylchedd a Thai yn ystod 2024/25 ac er bod dibrisiant yr asedau priffyrdd yn fwy na'r buddsoddiad, mae adnoddau refeniw a chyfalaf ychwanegol wedi'u targedu yma. Mae contractau ar gyfer ailwynebu a chynnal a chadw priffyrdd wedi'u hadolygu i annog arferion rheoli cynaliadwy ac arloesol. Mae'r portffolio eiddo yn fain ac yn effeithlon ac mae arolygon rheolaidd, ac mae'r Cynllun Rheoli Asedau yn cael ei asesu yn flynyddol. Mae Bwrdd Asedau ar waith drwy'r Rhaglen Ail-lunio sy'n ceisio nodi arbedion effeithlonrwydd pellach er gwaethaf y sylfaen gymharol fach i weithio arni. Mae stoc dai'r Cyngor yn bodloni Safonau Ansawdd Tai Cymru, ac mae pob eiddo newydd yn cael ei adeiladu i'r safonau adeiladu uchaf. Mabwysiadodd y Cyngor Strategaeth Ddigidol newydd yn 2023 ac mae nifer o brosiectau darganfod a datblygu wedi bod yn ystod y flwyddyn i gyflawni gwelliannau ac arbedion effeithlonrwydd i wasanaethau. Roedd risgiau gydag oedran gweinyddwyr TG y Cyngor ac mae hyn yn cael ei liniaru gan strategaeth mudo i'r cwmwl a ddatblygwyd yn ystod y flwyddyn ond a lofnodwyd yn ffurfiol gan y Cabinet ym mis Mai 2025.
- **Gallwn ddangos ffocws parhaus ar wella sut rydym yn ymgysylltu â phreswylwyr a phartneriaid dros y flwyddyn ddiwethaf a byddwn yn ymgorffori'r gwersi a ddysgwyd yng ngwaith ymgysylltu'r dyfodol.** Ymgwymerodd y Cyngor â mwy na 30 o brosiectau ymgynghori ac ymgysylltu yn ystod y flwyddyn. Fel arfer, ymgwymerwyd â'r rhain gan dimau gwasanaeth, weithiau gyda chefnogaeth tîm cyfathrebu canolog y Cyngor. Roedd y prosiectau hyn yn amrywio'n sylweddol o ran maint a chwmpas a defnyddiwyd amrywiaeth o ddulliau ymgynghori a chyfranogi i gasglu mewnwelediad gan randdeiliaid. Ffynhonnell fwyaf cadarn y Cyngor o fewnwelediad i ganfyddiad y cyhoedd a blaenoriaethau dinasyddion yw'r arolwg Beth am Siarad am Fywyd yn y Fro a gynhaliwyd yn Hydref 2023 ac a adroddwyd arno yng Ngwanwyn 2024.

Dyma arolwg canfyddiad mwyaf erioed y Cyngor, gyda dros 4,000 o ymatebion. Mae mewnwelediadau wedi llywio'r gwaith o gynllunio gwasanaethau a blaenoriaethau strategol trwy gydol 2024/25, gan gynnwys Cynllun Corfforaethol newydd Bro 2030. Cynhaliwyd ymarfer annibynnol hefyd i gefnogi datblygiad Bro 2030 ym mis Hydref 2024. Casglodd y gwaith hwn farn ar draws y Fro trwy ddigwyddiadau ar-lein ac yn bersonol. Cododd y gwaith hwn faterion sy'n ymwneud ag ymgysylltu, yr amgylchedd, trafnidiaeth, tai, cefnogi teuluoedd a phobl ifanc, cyllidebau, costau cynyddol a chyflenwi. Diwygiwyd nifer o gamau gweithredu yn dilyn ymgynghori a chraffu ar y cynllun drafft. Cafodd y geiriad ei symleiddio hefyd ac ailstrwythurwyd rhannau o'r cynllun. Roedd mwy o bwyslais ar weithio mewn partneriaeth a chyflwynwyd y teitl Bro 2030 i fod yn fwy diddorol ac i adlewyrchu cwmpas y cynllun a'r weledigaeth.

Mae'r ymgysylltu parhaus ar y Cynllun Datblygu Lleol Newydd (CDLIN) yn enghraifft arall o waith ymgysylltu effeithiol wrth lunio polisiâu. Mae miloedd o ymatebion wedi'u derbyn, a mynychodd cannoedd o drigolion y sesiynau galw heibio personol a luniodd y Strategaeth a Ffefrir ar gyfer 2021–2036.

Ymgwymerwyd â'r rhaglen ymgysylltu fwyaf dwys gan dîm Creu Lleodedd y Cyngor i gefnogi'r gwaith o ddatblygu pedwar Cynllun Creu Lleodedd newydd ar gyfer y Barri, Penarth, y Bont-faen a Llanilltud Fawr. Defnyddiodd y gwaith hwn amrywiaeth o ddulliau. Er enghraifft, yn Llanilltud Fawr cynhaliwyd 15 o weithgareddau ymgynghori ar wahân, gan ymgysylltu â mwy na 700 o unigolion drwy gymysgedd o ddulliau personol a digidol. Roedd y rhain yn cynnwys digwyddiadau galw heibio cyhoeddus, arolygon ar-lein, a sesiynau allgymorth wedi'u targedu. Roedd ffocws penodol yn y gwaith hwn i gyrraedd grwpiau sydd heb gynrychiolaeth ddigonol. Er enghraifft, pan brofodd ymgysylltu â phobl ifanc yn arbennig o heriol, gyda phresenoldeb isel mewn digwyddiadau cyhoeddus ac ymateb cyfyngedig i ddulliau traddodiadol, gweithiodd

y tîm mewn partneriaeth â Gwasanaeth Ieuencid Bro Morgannwg i gynnal cyfres un wythnos o sesiynau ymgysylltu amser cinio mewn ysgol gyfun.

Roedd gweithgareddau ymgysylltu eraill drwy gydol y flwyddyn yn cynnwys prosiectau i lywio'r strategaeth Bro Oed-Gyfeillgar, blaenoriaethau cyllideb y Cyngor, datblygu cynigion teithio llesol newydd, y Cynllun Hirdymor newydd ar gyfer Trefi (y Cynllun ar gyfer Cymdogaethau yn ddiweddarach), Strategaeth Goed newydd, a gweithredu Gorchmynion Diogelu Mannau Cyhoeddus (GDMC) newydd. Mae pob un o'r prosiectau hyn yn amrywio o ran cwmpas ac yn naturiol felly hefyd nifer yr ymatebwyr i bob un. Fodd bynnag, mae yna grwpiau blaenoriaeth yr ydym yn gweithio gyda nhw i roi mwy o gyfleoedd i ymgysylltu. Mae'r rhain yn cynnwys pobl iau, a'r rhai sydd â phrofiad byw o anghydraddoldeb. Bydd mynd i'r afael â hyn yn ganolog i Strategaeth Cyfranogiad y Cyhoedd newydd y Cyngor sy'n cael ei datblygu ar hyn o bryd.

Teimladau ar y cyfryngau cymdeithasol

Trwy gydol y flwyddyn rydym yn rhannu newyddion a gwybodaeth am wasanaethau'r Cyngor, y penderfyniadau sy'n cael eu gwneud, a digwyddiadau ym Mro Morgannwg drwy ein cyfrifon cyfryngau cymdeithasol. Mae miloedd o ryngweithiadau â dinasyddion (wedi'u mesur yn ôl hoffterau, yr hyn sy'n cael ei rannu, yr hyn y gwneir sylwadau arno, a'r cliciau ar ddolenni) trwy'r sianeli hyn bob mis. Rydym hefyd yn gofyn am adborth ar ein gwasanaethau yn uniongyrchol yn achlysurol, gan ddefnyddio'r cyfryngau cymdeithasol. Mae'r ffordd y mae dinasyddion yn ymgysylltu â'r cynnwys yr ydym yn ei rannu ar-lein yn dweud llawer wrthym am eu barn ar ein gwasanaethau a sut y gallwn wella wrth hysbysu pobl am ein gwaith.

Mae'r cynnwys yr ydym yn ei rannu yn derbyn llawer o ryngweithiadau, yn enwedig ar Facebook. Mae'r teimladau wrth ymgysylltu yn amrywio'n fawr yn dibynnu ar y wybodaeth yr ydym yn ei rhannu. Mae'r nifer fwyaf o ryngweithiadau cadarnhaol fel arfer yn dod o negeseuon sy'n rhannu newyddion a gwybodaeth am gyfleusterau, digwyddiadau a gwasanaethau cymunedol newydd. Er enghraifft, derbyniodd cyhoeddiad am adroddiad arolwg cadarnhaol gan Estyn ar gyfer un o'n hysgolion 2924 o ymgysylltiadau (ymatebion, sylwadau, cliciau a rhaniadau). Cafodd y post hwn ei hoffi nifer o weithiau a chafodd nifer uchel o sylwadau a oedd yn gadarnhaol yn gyffredinol. Derbyniodd post a oedd yn cyflwyno gwasanaethau gwastraff ac ailgylchu ychwanegol ar gyfer y Nadolig a'r Flwyddyn Newydd 2880 o ymgysylltiadau, unwaith eto yn gadarnhaol i raddau helaeth.

Fodd bynnag, rydym hefyd yn gweld lefelau sylweddol o ymgysylltiad negyddol wrth rannu mathau eraill o gynnwys. Mae'r nifer fwyaf o ymgysylltiadau negyddol fel arfer yn deillio ohonom yn rhannu newyddion a gwybodaeth am newidiadau neu darfu ar wasanaethau'r Cyngor, yn enwedig y rheini sy'n cael eu hystyried yn ostyngiad mewn amllder neu safonau gwasanaeth. Yn yr achosion hyn, mae pwysau ymgysylltu negyddol yn aml yn gryfach na'r ymateb cadarnhaol a welwn mewn manau eraill. Er enghraifft, derbyniodd post a oedd yn cyflwyno terfyn newydd ar y gwastraff bagiau du a dderbynnir mewn Canolfannau Ailgylchu Gwastraff y Cartref 7152 o ymgysylltiadau, a oedd yn ymatebion a sylwadau negyddol yn gyffredinol. Mae yna hefyd achosion lle mae ymateb negyddol sylweddol yn cael ei yrru gan ganfyddiad nad yw'r Cyngor wedi ystyried yr effaith ar ddinasyddion neu ddefnyddwyr gwasanaeth wrth wneud penderfyniad. Er enghraifft, derbyniodd post a oedd yn rhannu gwybodaeth am waith ffordd ar ran brysur o'r briffordd yn y Barri 8142 o ymgysylltiadau negyddol. Er mwyn ceisio mynd i'r afael â hyn, rydym bob amser yn gweithio i ddod o hyd i ffyrdd mwy effeithiol o gyflwyno gwybodaeth gydag esboniadau clir a syml o sut y gwnaed penderfyniadau a'r effaith yr ydym yn credu y byddant yn ei chael. Mae hyn yn rhywbeth y byddwn yn parhau i'w wneud a bydd yn rhan allweddol o'r Strategaeth Gyfathrebu newydd sy'n datblygu.

Hyrwyddwyr Aelodau

Nid yw hyrwyddwyr aelodau yn y weinyddiaeth bresennol i raddau helaeth yn Aelodau Gweithredol ac, yn hytrach, yn unigolion sydd â sgiliau, profiad neu wybodaeth benodol sy'n gysylltiedig â'r mater y maent yn ei hyrwyddo. Mae Rhwydwaith Hyrwyddwyr Aelodau'r Cyngor yn cynnwys 19 o Hyrwyddwyr Aelodau sy'n cwmpasu amrywiaeth eang o bynciau gan gynnwys trechu tlodi, newid hinsawdd, cydraddoldeb, pobl hŷn,

ieuenctid, gofalwyr, lles meddyliol, cam-drin domestig, diogelu, anabledd, bioamrywiaeth, y lluoedd arfog a chyn-filwyr, ac amrywiaeth.

Mae Hyrwyddwyr Aelodau yn canolbwyntio i raddau helaeth ar weithio'n agos gyda swyddogion a grwpiau perthnasol o fewn y Cyngor ac yn allanol i godi proffil eu meysydd diddordeb, tynnu sylw at arfer da, a sicrhau bod y mewnwelediadau ymgysylltu o'u rôl gymunedol fel Cynghorwyr a Hyrwyddwyr Aelodau yn parhau i lywio penderfyniadau'r Cyngor sy'n effeithio ar y cymunedau perthnasol. Mae'r Rhwydwaith Hyrwyddwyr Aelodau hefyd yn dod â'r Aelodau hyn at ei gilydd yn rheolaidd i ystyried, ymateb a helpu i lunio gweithgarwch cyfranogi. Yn ystod 2024/25 cynhaliwyd cyfarfodydd arbennig Hyrwyddwyr Aelodau i ystyried Bro 2030, strategaeth gyllideb y Cyngor, a'r Cynllun Cydraddoldeb Strategol newydd. Mae llunio datblygiad cynlluniau allweddol y Cyngor fel hyn yn rhoi llwybr clir i'r hyrwyddwyr eirioli dros y grwpiau neu'r meysydd polisi y maent yn eu cynrychioli. Mae hefyd yn galluogi'r Hyrwyddwyr i gael gwell mewnwelediad i'r materion y maent yn eu hyrwyddo. Mae rhai o uchafbwyntiau allweddol y flwyddyn ddiwethaf wedi eu nodi isod.

- Mae sawl Hyrwyddwr Aelodau wedi bod yn rhan weithredol o lunio gwaith Bro Oed-Gyfeillgar. Mae'r Hyrwyddwr Pobl Hŷn wedi bod yn arbennig o weithgar wrth gefnogi a datblygu'r gwaith hwn yn ogystal â'r Fforwm 50+.
 - Mae'r Hyrwyddwr Aelodau ar gyfer Diogelu yn gynrychiolydd sefydlog ar Grŵp Diogelu Corfforaethol y Cyngor (GDC). Mae'r GDC yn monitro ac yn goruchwyllo trefniadau sydd ar waith i sicrhau bod holl weithwyr y Cyngor yn chwarae eu rhan wrth ddiogelu a hyrwyddo lles plant ac oedolion a allai fod mewn perygl o niwed. Drwy'r gynrychiolaeth hon mae'r Hyrwyddwr wedi rhannu'r wybodaeth ddiweddaraf a gohebiaeth reolaidd o ran y meysydd diogelu blaenoriaethol ar draws yr awdurdod lleol. Cyfeirir atynt hefyd am unrhyw faterion diogelu sylweddol sy'n codi o fewn yr awdurdod lleol ac maent yn rhoi cyngor a chymorth mewn perthynas â'r materion hyn lle bo hynny'n briodol. Yn ogystal, mae'r Hyrwyddwr yn ymgymryd â materion strategol a gweithredol allweddol mewn perthynas â diogelu.
 - Mae'r Hyrwyddwr Aelodau leuenctid wedi mynychu cyfarfodydd misol Cyngor leuenctid y Fro yn rheolaidd, gan roi'r wybodaeth ddiweddaraf i aelodau leuenctid am faterion y Cyngor yn ogystal â hyrwyddo barn aelodau ar faterion sy'n effeithio arnynt. Mae'r Hyrwyddwr Aelodau hefyd wedi cefnogi Cadeirydd ac Is-gadeirydd etholedig y Cyngor leuenctid i fynychu Cyfarfodydd y Pwyllgor Craffu Dysgu a Diwylliant, gan eu hannog yn ystod y cyfarfodydd hyn i leisio'u barn a rhoi gwybod iddynt am eitemau penodol ar yr agenda a allai fod o ddiddordeb. Mae'r Hyrwyddwr Aelodau leuenctid wedi mynychu cyfarfodydd rheolaidd y Rhwydwaith Cyngor Ysgol. Mae'r rhain yn dod â disgyblion ysgol uwchradd o holl ysgolion Bro Morgannwg ynghyd i rannu newyddion llais disgyblion a chymryd rhan yng ngwaith ymgynghori'r Cyngor. Yn ystod y cyfarfodydd hyn, mae'r Hyrwyddwr Aelodau leuenctid ynghyd â'r Aelod Cabinet dros Addysg, yn rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf i ddisgyblion am faterion Addysg a materion y Cyngor.
- **Gallwn ddangos gwerth ychwanegol i'n gwasanaethau trwy'r gwaith a wnaethom mewn partneriaeth gyda'r trydydd sector, sefydliadau cyhoeddus a sefydliadau preifat dros y flwyddyn ddiwethaf.** Gan weithio gydag ymgynghoriaeth Cwmpas, fe wnaethom ymgysylltu â'r Trydydd Sector a Chynghorau Tref a Chymuned yn ystod y flwyddyn. Cafodd eu hargymhellion eu bwydo i mewn i Bro 2030, i gynnwys adran 'Ein hymrwymiad i'r rhai sy'n gweithio gyda ni' sy'n amlinellu'r hyn y gall partneriaid presennol a phartneriaid y dyfodol ei ddisgwyl gan y Cyngor wrth weithio gyda ni, gan ddarparu fframwaith ar gyfer y perthnasoedd hyn yn y dyfodol. Mae'r gwaith hwn hefyd wedi helpu i lunio'r ffocws ar drechu tlodi yn Bro 2030 ac mae'r Cyngor yn parhau i weithio gyda nifer o bartneriaid i drechu tlodi ac atal tlodi, gan gynnwys gwaith ar dlodi bwyd a chynghor ariannol a thai. Mae'r Cyngor hefyd yn gweithio gyda phartneriaid drwy'r Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus i ganolbwyntio ar rai o'r ardaloedd â'r amddifadedd mwyaf yn y Fro ac yn ystod y flwyddyn cyflwynwyd rhaglen ymgysylltu sylweddol, gan gysylltu'n drylwyr â chymunedau ac asiantaethau partner i archwilio achosion sylfaenol tlodi ac yn bwysig, i ddechrau datblygu camau gweithredu i liniaru'r rhain.

Mae Trosglwyddo Asedau Cymunedol wedi parhau trwy weithio'n agos gyda Chynghorau Tref a Chymuned, a sefydliadau cymunedol i ddod o hyd i ffyrdd newydd o berchenogi asedau a'u gweithredu'n barhaus. Er enghraifft, rydym yn bwrw ymlaen â gwaith trosglwyddo gyda dau glwb chwaraeon mawr ym Mhenarth a fydd yn cymryd cyfrifoldeb am eu cyfleusterau eu hunain ac mae gwaith hefyd yn mynd rhagddo gyda Chyngor Tref Llanilltud Fawr mewn perthynas â mabwysiadu tri maes parcio a dau gyfleuster cyhoeddus yn y dref.

Mae cynlluniau creu lleoedd hefyd yn parhau i gael eu datblygu drwy ymarferion mapio cymunedol a gynhaliwyd mewn partneriaeth â phartneriaid lleol a Chynghorau Tref, gyda'r pedwar Cynllun sy'n deillio o hynny yn destun cymeradwyaeth y Cabinet yn y dyfodol agos.

Yn unol â'r Ddyletswydd Partneriaeth Gymdeithasol, rydym wedi parhau i weithio drwy'r Fforwm Ymgynghorol ar y Cyd, y Fforwm Newid, a mecanweithiau eraill i feithrin ein perthynas ag Undebau Llafur.

Dros y flwyddyn ddiwethaf, rydym wedi gweithio'n agos gyda'r Bwrdd Iechyd, yr Heddlu, sefydliadau'r Trydydd Sector, mentrau cymdeithasol, ac awdurdodau lleol eraill i ddatblygu a darparu gwasanaethau sy'n diwallu anghenion ein poblogaeth. Rydym wedi mynd ati gyda phartneriaid i hyrwyddo modelau gofal cymunedol, gan sicrhau bod unigolion yn derbyn y cymorth sydd ei angen arnynt yn y lleoliad cywir. Mae gweithredu'r Fforwm Adran 16 wedi bod yn gam mawr o ran hyrwyddo mentrau cymdeithasol, cwmnïau cydweithredol, a gwasanaethau wedi'u harwain gan ddefnyddwyr. Mae'r fforwm hwn yn dod â phartneriaid o bob rhan o'r sector ynghyd i gyd-gynhyrchu a darparu gwasanaethau ataliol cynaliadwy mewn gofal cymdeithasol.

Mae enghreifftiau o lwyddiannau yn cynnwys, Tîm Iechyd Meddwl Ardal y Fro, partneriaeth â Gwasanaethau Iechyd a Chymdeithasol ynghyd â darparwyr eraill y sector gwirfoddol i ddarparu gofal i oedolion o oedran gweithio (18-65 oed) sydd â phroblemau iechyd meddwl ansefydlog cymedrol i ddifrifol. Mae Gwasanaeth Adnoddau Cymunedol y Fro (GACF), Tîm Iechyd, Gofal Cymdeithasol a Thrydydd Sector integredig sydd wedi'i leoli yn Ysbyty'r Barri, yn cydweithio'n effeithiol â gwasanaethau eraill ledled Caerdydd a Bro Morgannwg i gefnogi unigolion yn eu cartrefi eu hunain i wneud y mwyaf o annibyniaeth swyddogaethol mewn gweithgareddau bywyd bob dydd, gan leihau'r angen am gael eu derbyn i'r ysbyty a gwasanaethau gofal cymdeithasol tymor hwy. Cefnogodd GACF 609 o unigolion unigryw i dderbyn cymorth ail-alluogi Gofal Cartref gyda chyfanswm o 689 o achosion ar wahân o gymorth. Mae'r Gwasanaeth Materion Lles, Un Pwynt Mynediad ar gyfer Gwasanaethau Iechyd a Lles ym Mro Morgannwg, wedi parhau i dyfu. Yn ystod y cyfnod, cymerodd y gwasanaeth 9616 o ymholiadau dros y ffôn ynghylch gwasanaethau oedolion gyda 4572 o achosion wedi'u codi. Mewn partneriaeth â Llamau, mae gennym bellach ddau gartref preswyl newydd i blant sy'n darparu gofal i bobl ifanc yn lleol yn ein cymuned.

Gwnaeth yr APP hefyd rai argymhellion ynghylch gweithio mewn partneriaeth ac mae cynnydd yn cael ei wneud o ran ymateb i'r argymhellion hyn fel y manylir ar dudalen 12-14.

Wedi'u manylu isod mae rhai o'r prif gyflawniadau, heriau a meysydd i'w gwella a nodwyd trwy ein Hunanasesiadau Cyfarwyddiaeth.

Prif gyflawniadau

- Datblygwyd y Rhaglen Ail-lunio i gefnogi gosod cyllideb fantoledig sy'n cynnwys cyfran uwch o arbedion o drawsnewid nag yn y blynyddoedd blaenorol.
- Cydlynwyd a rhannwyd yr Asesiad Perfformiad Panel (APP) yn ystod y flwyddyn a arweiniodd at set o argymhellion defnyddiol ac adborth cadarnhaol iawn gan gymheiriaid allanol. Mae gwaith eisoes yn cael ei ddatblygu drwy Bro 2030, Y Pethau Pwysig a'r gwaith Nodi Newid sy'n adlewyrchu amrywiaeth o weithgareddau gan gynnwys newidiadau i graffu, cyfathrebu mewnol ac allanol ynghylch blaenoriaethau,

gweithio mewn partneriaeth a threfniadau rheoli perfformiad newydd a fydd yn arwain at newid sylweddol a chadarnhaol.

- Fel rhan o Bro 2030, datblygwyd datganiad 'Gweithio gydag Eraill' i ddangos yr hyn y gall partneriaid ei ddisgwyl wrth weithio gyda'r Cyngor i sicrhau ffordd gadarnhaol a chyson o weithio gyda phartneriaid y trydydd sector, mentrau cymdeithasol a Chynghorau Tref a Chymuned.
- Datblygu a chymeradwyo nifer o gynlluniau a strategaethau allweddol. Mae hyn yn cynnwys Cynllun Cydraddoldeb Strategol newydd, Strategaeth Data, Cynllun Rheoli Carbon ac yn ogystal â Strategaeth Risg Gorfforaethol ddiwygiedig ac adolygiad o'n Risgiau Corfforaethol. Mae hyn wedi'i wneud ochr yn ochr â'r gwaith i adolygu'r Strategaethau Pobl a Chaffael a chyflawni'r Strategaeth Ddigidol a fydd i gyd yn cefnogi'r gwaith o gyflawni Bro 2030.
- Rydym wedi dylunio a gweithredu atebion digidol i fynd i'r afael â heriau sy'n cyd-fynd â'r Rhaglen Ail-lunio, Bro 2030 ac arbedion ariannol gan gynnwys cyflwyno teleffoni Teams gan gyflawni arbedion sylweddol ar gyfer cysylltedd. Yn unol â'r Strategaeth Ddigidol, mae dros 130 o wasanaethau bellach wedi'u digideiddio ar gyfer ein trigolion gan wella mynediad ac ymateboldeb gyda 59.04% o holl ymgysylltu cwsmeriaid â'r Cyngor yn digwydd trwy sianeli digidol.
- Eleni mae 77% o'r targedau arbed wedi'u cyflawni. Mae gwaith yn mynd rhagddo i fonitro'r rhagamcanion arbed yn agos ac mae gwaith trawsadrannol trwy brosiectau allweddol o dan y rhaglen ail-lunio yn mynd rhagddo i sicrhau y gallwn ddarparu'r gwasanaethau gorau posibl i drigolion sy'n gost-effeithiol o fewn yr hinsawdd ariannol. Bydd arbedion sy'n weddill yn cael eu monitro yn 2025/26 a'u lliniaru yn ystod y flwyddyn neu eu hariannu o gronfeydd risg wrth gefn y gyllideb nes eu bod yn cael eu cyflawni'n llawn.
- Rydym wedi gwella cyfathrebu â'r cyhoedd trwy amrywiaeth o ddulliau i sicrhau ein bod yn gweithio ar draws y sefydliad cyfan, gan rannu arfer gorau ar sut mae barn trigolion yn siapio gwasanaethau a phenderfyniadau lleol, gan adeiladu ar Beth am Siarad. Mae hynny wedi cynnwys datblygu presenoldeb ar y cyfryngau cymdeithasol, digwyddiadau wyneb yn wyneb a chwis cyllideb a gafodd ymateb da gyda 770 o ymatebion wedi'u derbyn yn rhan o'r ymgynghoriad ar osod y gyllideb.

Heriau Allweddol

- Bwrw ymlaen â'r rhaglen Ail-lunio ar draws y sefydliad gan sicrhau ffocws ar flaenoriaethau, arbedion, cynhyrchu incwm, gwell gwasanaethau a chynnal y cyflymder a'r momentwm angenrheidiol ar gyfer newid er gwaethaf heriau ynghylch capasiti ac adnoddau.
- Rheoli cyllid y Cyngor ar draws y tymor canolig gyda galw parhaus am ofal cymdeithasol (cost a maint) a diffygion cynyddol ar draws ysgolion y sir tra bod angen mwy o ffocws ar atal a thrawsnewid hirdymor i sicrhau ein bod yn Gyngor sy'n barod at y dyfodol.
- Ymgorffori Bro 2030 ar draws y sefydliad a sicrhau y cyflawnir yr ymrwymïadau ar draws pob amcan gyda ffocws ar atal, trechu tlodi ac anghydraddoldebau, newid hinsawdd a sut rydym yn gweithio gyda'n partneriaid a sicrhau bod trefniadau priodol ar waith ar gyfer craffu a rheoli perfformiad yn effeithiol.
- Cyflawni'r trawsnewidiad digidol angenrheidiol gan gynnwys mudo i'r cwmwl a newidiadau i'r ffordd y mae cwsmeriaid yn defnyddio gwasanaethau yn ogystal â phrosesau a gweithdrefnau digidol gwell y tu ôl i'r llenni sy'n gwella effeithlonrwydd ac yn lleihau dyblygu.
- Cyfathrebu ac ymgysylltu'n effeithiol yn allanol ac yn fewnol mewn modd sy'n cefnogi Bro 2030 a Strategaeth Pobl newydd a gwaith cysylltiedig ar ddatblygu sefydliadol i adlewyrchu sut mae'r sefydliad yn newid a'n gwerthoedd sefydliadol – gan roi hyder i breswylwyr, cwsmeriaid, partneriaid, staff ac aelodau etholedig a ffordd gydlynol ymlaen a fydd yn galluogi cyflawni ein hamcanion.

Meysydd i'w gwella

- Cryfhau gwaith cynllunio'r gweithlu a rhoi strwythurau staffio cadarn a chynaliadwy ar waith sy'n galluogi newid trawsnewidiol ar draws y Cyngor.
- Adolygu'r Strategaeth Pobl i ymgorffori strategaeth lles staff, gan gynnwys nodi a darparu gwasanaethau sy'n briodol i gefnogi lles staff a sicrhau bod y system arfarnu yn cael ei defnyddio i alluogi deialog effeithiol rhwng rheolwyr a'u timau.
- Ffocws parhaus ar fynd i'r afael â heriau o ran recriwtio a chadw ar draws gwasanaethau allweddol y Cyngor gan gynnwys Gwasanaethau Cymdeithasol, Yr Amgylchedd a Thai a Lle.
- Ymgorffori dulliau newydd o gaffael a rheoli contractau, yn enwedig mewn ymateb i Ddeddf Caffael 2023 a lleihau carbon yn y gadwyn gyflenwi.
- Datblygu'r Rhaglen Ail-lunio ymhellach ar draws y cynllun ariannol tymor canolig i yrru cynaliadwyedd a galluogi gwneud penderfyniadau cynharach, gan gynnwys amserlen ddiwygiedig ac ymgysylltu pellach gyda ffocws ar gyflawni Y Pethau Pwysig.
- Gosod cyllideb fantoledig ar gyfer refeniw a chyfalaf, gan gydbwysu'r angen am strategaeth ariannol bwrpasol 5 mlynedd tymor hwy gan gynnwys gwaith parhaus gyda gwasanaethau gofal cymdeithasol ac addysg i fynd i'r afael â phwysau parhaus wrth gynnal safonau gwasanaeth.
- Datblygu cynllun cyllideb / cyllido 3 blynedd treigl ar gyfer y Gwasanaethau Rheoliadol a Rennir (GRhR) er mwyn galluogi cynllunio busnes a pharhad gwasanaeth gwell.
- Gweithio gyda phartneriaid cyllido allweddol (CLILC/CBC/Llyw DU) a phartneriaid caffael i gyflawni prosiectau allweddol y Cyngor a sicrhau gwytnwch pob rhaglen fel rhaglen y Gronfa Ffyniant Bro, y Cynllun ar gyfer Cymdogaethau a'r Gronfa Ffyniant Gyffredin.
- Gwneud y mwyaf o gyfleoedd ar gyfer cyllid allanol i gefnogi prosiectau strategol y Cyngor.
- Symud ymlaen gyda gweithrediad model adennill costau llawn ar gyfer ein gwasanaethau llyfrgell, diwylliannol a dysgu oedolion a'r gymuned heb amharu ar ehangu mynediad a chyfranogiad dinasyddion.
- Datblygu dulliau mewn gwaith ar asedau ffisegol a digidol sy'n galluogi mwy o gyflymder a momentwm ar draws y sefydliad gan sicrhau bod y sgiliau cywir ar waith i gefnogi newid.
- Cynyddu ffioedd am wasanaethau ac asedau i sefyllfa lle mantolir y gyllideb o leiaf, a lle nad yw hyn yn bosibl, ceisio modelau gweithredu gwasanaeth amgen sy'n cynnwys y gymuned leol, Cynghorau Tref a Chymuned a'r sector gwirfoddol i gefnogi cynaliadwyedd gwasanaethau.
- Cynyddu'r defnydd o dechnoleg ddigidol i wella gwasanaethau, eu heffeithlonrwydd a'u tryloywder, gan sicrhau bod gan ddinasyddion well mynediad at ddata gwasanaeth amser real ac y gallant roi mewnbwn i sut mae gwasanaethau yn cael eu gweithredu.
- Gwella rheoli perfformiad, craffu ac ymgysylltu sy'n gysylltiedig ag ymgorffori Bro 2030 ar draws y sefydliad a chyda phartneriaid, a dangos y canlyniadau a gyflawnwyd a mynd i'r afael â meysydd lle mae angen gwella perfformiad.
- Gwella ein cyfathrebu â chymunedau, Cynghorau Tref a Chymuned a phartneriaid eraill i godi ymwybyddiaeth o'r heriau gwasanaeth sy'n cael eu hwynebu a hyrwyddo cyd-gynhyrchu atebion.
- Sicrhau bod ymgysylltu ac ymgynghori yn adlewyrchu ein cymunedau amrywiol, gan gynnwys grwpiau nas clywir yn aml gyda'r mewnwelediad yn llywio gwaith y Cyngor yn effeithiol.
- Bwrw ymlaen â strategaeth y Cyngor i gryfhau ein defnydd o ddata ar draws y Cyngor.
- Cryfhau partneriaethau i ddatblygu rhwydwaith cymorth integredig sy'n gwella gofal ataliol ac yn gwella hygrychedd digidol.

5.4 Pa mor effeithiol yw systemau Llywodraethu'r Cyngor?

Ar gyfer y cyfnod adrodd, mae'r Cyngor yn barnu bod llywodraethu'n DDA.

Er mwyn sicrhau cysondeb â'n dyfarniadau, mae'r defnydd o 'Da' o fewn y cyd-destun llywodraethu yn nodi dyfarniadau 'sicrwydd rhesymol' neu uwch o archwiliadau mewnol ac allanol o ran systemau llywodraethu'r Cyngor gyda lle i'w gwella.

Dangosir hyn fel a ganlyn:

- Fel rhan o'r APP, ystyriodd y panel i ba raddau y mae gan y Cyngor systemau llywodraethu effeithiol ar waith a pha mor effeithiol yw systemau llywodraethu'r Cyngor. Daeth y panel i'r casgliad bod gan y Cyngor drefniadau llywodraethu effeithiol ar waith ond mae yna feysydd y gallid eu datblygu ymhellach. Mae tudalennau 12-14 yn manylu ar y cynnydd a wnaed yn dilyn yr APP i fwrw ymlaen â'r gwaith yn y maes hwn a chryfhau'r trefniadau.
- **Mae'r Datganiad Llywodraethu Blynnyddol Drafft ar gyfer 2024/25 yn dod i'r casgliad, o'r gwaith adolygu, asesu a monitro parhaus a gynhaliwyd, y gellir rhoi dyfarniad o 'Sicrwydd Rhesymol' bod y trefniadau llywodraethu'n parhau i gael eu hystyried yn addas i'r diben yn unol â'r fframwaith llywodraethu.**
- **Mae Barn Flynyddol y Pennaeth Archwilio Mewnol a roddir fel rhan o'r Adroddiad Archwilio Mewnol Blynnyddol yn rhoi 'Sicrwydd Rhesymol' ar gyfer digonolrwydd ac effeithiolrwydd fframwaith y Cyngor ar gyfer llywodraethu, rheoli risg a rheoli amgylchedd yn ystod 2024/25.** Daeth 94% o'r dyfarniadau sicrwydd a gyhoeddwyd fel rhan o 53 o adolygiadau ar sail risg i'r casgliad fod profion yn ystod y flwyddyn o effeithiolrwydd y rheolaethau oedd ar waith i reoli risgiau allweddol y Cyngor naill ai'n 'Sylweddol neu'n Rhesymol' gyda 95% o'r holl argymhellion a gyhoeddwyd yn y categorïau blaenoriaeth isel i ganolig. Cyhoeddwyd 3 dyfarniad archwilio 'Sicrwydd Cyfyngedig' ac ni roddwyd unrhyw ddyfarniadau 'Dim Sicrwydd'. Yn gyffredinol, mae'r lefel hon o sicrwydd yn golygu nad oedd unrhyw wendidau mawr wedi'u nodi yn ein prosesau rheoli risg, llywodraethu a rheoli, yn seiliedig ar adolygu, asesu a monitro parhaus. Nid oes unrhyw faterion rheoli trawsbynciol sylweddol wedi'u nodi a fyddai'n effeithio ar amgylchedd rheoli cyffredinol y Cyngor ac mae'r gwendidau a nodwyd yn benodol i wasanaethau (3 adolygiad sicrwydd cyfyngedig), ac mae argymhellion i symud ymlaen â'r rhain yn cael eu monitro trwy adolygiadau dilynol sy'n cael eu hystyried gan y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio drwy gydol y flwyddyn. Bydd y dyfarniad hwn yn destun craffu gan y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio, y Cabinet a'n Rheoleiddwyr allanol.
- **Rhoddwyd dyfarniad 'Sicrwydd Sylweddol' gan Archwilio Mewnol ar gyfer cydymffurfiaeth y Cyngor â Safonau Cod Rheoli Ariannol y Sefydliad Siartredig Cyllid Cyhoeddus a Chyfrifeg (CIPFA) am y cyfnod [2023/24](#).** Mae hyn yn dangos arferion rheoli ariannol da sy'n cefnogi cynaliadwyedd ariannol, dyrannu adnoddau effeithiol ac atebolrwydd. Mae'r Cyngor yn cydymffurfio'n llawn â 5 o 6 safon ac yn rhannol am un ac mae cynllun gweithredu ar waith ar gyfer cryfhau cydymffurfiaeth ymhellach ar draws pob safon. Ar adeg adrodd, mae gwaith archwilio yn mynd rhagddo i gwmpasu cyfnod 2024/25 er nad oes unrhyw newidiadau sylweddol o'r cyfnod blaenorol wedi'u nodi.
- **Yn ogystal, mae'r safbwyntiau a'r dyfarniadau gan ein Rheoleiddwyr Allanol a roddwyd trwy gydol y flwyddyn fel rhan o'r Rhaglen Waith Archwilio Flynyddol wedi bod yn adeiladol ac rydym wedi ymateb yn gadarnhaol wrth ymateb i'r argymhellion o'u gwaith fel a nodir isod.** Mae cynnydd yn erbyn argymhellion yn cael ei fonitro trwy draciwr rheoleiddiol Bwrdd Mewnwelediad Strategol y

Cyngor ac yn cael ei adrodd o bryd i'w gilydd i'r Tîm Arweinyddiaeth Strategol, y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio a'r Cabinet. Mae'r rhain yn parhau i fod yn sbardun i annog gwell cydlynu ac integreiddio ein dull ymhellach sy'n cynnwys partneriaid allweddol er mwyn mynd i'r afael â heriau allweddol a rennir a meysydd cysylltiedig i'w gwella, gan adeiladu ar y cynnydd hyd yma.

Fe wnaeth Crynodeb Archwilio Blyneddol y Cyngor, a gyhoeddwyd ym mis Mai 2025, roi argymhellion mewn perthynas â 5 adolygiad archwilio lleol ac 12 adolygiad archwilio cenedlaethol a gynhaliwyd yn ystod y cyfnod fel rhan o ddyletswyddau Archwilydd Cyffredinol Cymru. Mae 12 argymhelliad wedi'u gwneud ar gyfer adolygiadau lleol gan gynnwys Comisiynu (3), Cynaliadwyedd Ariannol (2) a Gofal Brys ac Argyfwng: Llif o'r Ysbyty (adolygiad ar y cyd sy'n cynnwys BIP Caerdydd a'r Fro, Cyngor Caerdydd a Chyngor Bro Morgannwg (7). Ni chyhoeddwyd unrhyw argymhellion mewn perthynas â'r adolygiad o broses gosod amcanion lles y Cyngor. Roedd yr adolygiad Sicrwydd ac Asesu Risg yn ystyried trefniadau'r Cyngor i sicrhau gwerth am arian wrth ddefnyddio ei adnoddau a bydd yn llywio gwaith archwilio i'r Cyngor yn y dyfodol.

Mewn perthynas ag adroddiadau lleol a chenedlaethol a gyhoeddwyd yn ystod y cyfnod, mae gwasanaethau perthnasol y Cyngor wedi ystyried y canfyddiadau yn yr adroddiadau wrth iddynt gael eu cyhoeddi a, lle roedd yn briodol, mae camau priodol wedi'u hymgorffori o fewn traciwr rheoleiddiol y Cyngor ac mae'r cynnydd wedi cael ei fonitro trwy gydol y flwyddyn. Ar ddiwedd y flwyddyn, mae 17 o gamau rheoleiddio ar y gweill o fewn y Traciwr Insight. Roedd cynnydd cadarnhaol wedi'i wneud wrth ymateb i feysydd gwella rheoleiddiol y Cyngor gyda 65% o'r camau gweithredu (11) â statws perfformiad Gwyrdd (COG), 29% (5) â statws Oren a 6% (1) â statws Coch. Mae 58 o gamau gweithredu eraill (22 o gamau gweithredu cenedlaethol a 36 o gamau rheoleiddio lleol) wedi'u cwblhau. Rhaid nodi, er bod ein hymateb i argymhellion wedi cael sylw, bod llawer o'r camau hyn yn hirdymor eu natur a bydd gwaith yn parhau i fynd rhagddo fel arfer i ymgorffori'r newidiadau gofynnol ymhellach mewn ymateb i argymhellion archwilio.

- **Mae gwaith effeithiol i fonitro ein risgiau allweddol trwy fframwaith rheoli risg wedi darparu mewnbwn hanfodol i bennu ein hamcanion lles, ein blaenoriaethau a'n meysydd i ganolbwyntio arnynt.** Fel rhan o'r Cynllun Archwilio Mewnol Blyneddol, rhoddwyd dyfarniad archwilio 'Rhesymol' a 'Sylweddol' dilynol ar gyfer sampl o'n risgiau corfforaethol a'n trefniadau goruchwyllo rheoli risg dros y pedair blynedd diwethaf, gan nodi bod gan y Cyngor systemau/prosesau cadarn ar waith o ran sut mae risgiau'n cael eu rheoli i'n galluogi i gyflawni ein hamcanion lles. Yn ystod 2024/25, fe wnaeth y Cyngor adolygu a diwygio ei Strategaeth Rheoli Risg hefyd fel rhan o'r gwaith i ddatblygu'r Cynllun Corfforaethol newydd (Y Fro 2030) gan gryfhau ei drefniadau ymhellach a chafodd hyn ei gadarnhau gan yr adolygiad gan Archwilio Mewnol ar gyfer y cyfnod a nododd fod risgiau corfforaethol yn parhau i gael eu rheoli'n briodol gyda chynnydd yn cael ei adrodd yn effeithiol. Cryfderau a meysydd arfer da a nodwyd oedd 'Mae'r Polisi Rheoli Risg Corfforaethol 2024-2028 yn diffinio'n glir rolau a chyfrifoldebau byrddau, pwyllgorau a staff ar wahanol lefelau' ac 'Roedd trefniadau goruchwyllo a llywodraethu ar gyfer risg gorfforaethol a risg i unigolion ar waith ac mae tystiolaeth o ymateb i her gan y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio'. Ni wnaed unrhyw argymhellion yn ystod 2024/25.

Mae'r dyfarniad uchod yn dyst i'r mecanweithiau cadarn sydd ar waith sy'n sicrhau ein bod yn parhau i weithredu ein hadnoddau yn economaidd, yn effeithlon, yn effeithiol ac yn deg ac yn cyflawni atebolrwydd effeithiol am benderfyniadau.

Er mai 'Da' yw ein dyfarniad am y flwyddyn ddiwethaf, rydym yn cydnabod bod angen camau pellach i gryfhau'r trefniadau presennol er mwyn sicrhau bod trefniadau llywodraethu'r Cyngor yn parhau i wella i gefnogi cyflawni ei ymrwymadau a sicrhau bod yr holl randdeiliaid allweddol yn cymryd rhan wrth wneud penderfyniadau. Mae'r meysydd i'w gwella a nodwyd yn y Datganiad Llywodraethu Blyneddol yn gyson â'r canfyddiadau o Asesiad Perfformiad Panel y Cyngor, Hunanasesiadau'r Gyfarwyddiaeth ac adolygiad perfformiad diwedd blwyddyn y Cyngor. Rydym yn bwrw ymlaen â'r gwaith hwn trwy Gynllun Gwaith Blyneddol Archwilio Mewnol y Cyngor, trefniadau perfformiad a chraffu wedi'u hail-lunio, y Rhaglen Ail-lunio, Strategaeth Cyfranogiad y Cyhoedd a'r Cynllun Cydraddoldeb Strategol.

6.0 Adolygu ein dull Hunanasesu

Mae'n bwysig bod ein dull o hunanasesu yn parhau i ddatblygu i ysgogi gwelliant yn unol ag Amcanion Lles ein Cynllun Corfforaethol a'r nodau lles cenedlaethol. Mae'r hunanasesiad hwn yn ymateb i adborth gan Aelodau mewn blyneddol blaenorol, trwy gyflwyno prif ddogfen fwy symlach wrth gadw dolenni i'r holl wybodaeth gefndir at ddibenion tryloywder. Ar sail ein hadolygiad trwy gydol y broses ac adborth gan randdeiliaid a phartneriaid allweddol, bydd angen canolbwyntio'n barhaus ar y meysydd canlynol yn barod ar gyfer hunanasesiad blyneddol 2025/26. Bydd y rhain yn cael eu hystyried ar y cyd ag adborth gan Lywodraeth Cymru, Archwilio Cymru, CLILC ac unrhyw arfer gorau a nodwyd gan gydweithwyr ledled Cymru.

- Gwreiddio ein dull o ymdrin â Hunanasesiad y Gyfarwyddiaeth ymhellach, gan gyfuno hwn â'n trefniadau ar gyfer hunanfyfrio bob tri mis a wneir gan Gyfarwyddiaethau fel rhan o drefniadau corfforaethol ar gyfer monitro perfformiad ac adrodd am gynnydd yn erbyn ein blaenoriaethau blyneddol. Bydd ein dull gweithredu'n adlewyrchu unrhyw drefniadau perfformiad newydd i fonitro Cynllun Corfforaethol 2025-30.
- Alinio ymhellach ofynion adrodd cyrff rheoleiddio eraill e.e. AGC ac Estyn o fewn hunanasesiadau'r Gyfarwyddiaeth i ddangos integreiddio gweithio â'r canfyddiadau sy'n llywio sawl rhaglen waith corfforaethol i gyd-fynd â chyflawni amcanion a chanlyniadau Lles Y Fro 2030.
- Cryfhau ein defnydd o berfformiad sy'n canolbwyntio ar ganlyniadau a mewnwelediadau data eraill trwy gydol y flwyddyn i gefnogi dyfarniadau perfformiad ar ddiwedd y flwyddyn. Mae hyn yn rhan o waith parhaus i ddatblygu ein swyddogaeth mewnwelediad mewnol a fydd yn helpu i gryfhau ein sylfaen dystiolaeth ar gyfer Hunanasesiad y Cyngor.
- Cryfhau ymhellach ein her 'cyfaill beirniadol' fewnol trwy gynnwys rhanddeiliaid allweddol allanol wrth wirio ein dyfarniadau a'n canfyddiadau sy'n dod i'r amlwg o'n hunanasesiad blyneddol. Bydd ymgysylltu â'r rhanddeiliaid allweddol hyn hefyd yn sicrhau ein bod yn fwy agored i'r byd allanol. Byddwn yn archwilio cyfleoedd ar gyfer ymgysylltu â phartneriaid ymhellach yn y broses hunanasesu.
- Cynnwys ymgysylltiad yn gynharach yn y broses hunanasesu i lywio ein canfyddiadau, gan gynnwys cydgysylltu â rhanddeiliaid allweddol megis Cynghorau Tref a Chymuned i gynyddu adborth cymunedol i lywio ein canfyddiadau.
- Cryfhau cyfranogiad aelodau etholedig ymhellach yn y broses Her Cymheiriaid gan ddefnyddio'r trefniadau craffu newydd. Bydd estyn lefel y cyfranogiad yn sicrhau bod gennym ystod ehangach o gyfranogiad yn y broses a bydd hefyd yn sicrhau bod ystod eang o safbwyntiau'n cael ei hystyried wrth sicrhau cyfrifoldeb am unrhyw newidiadau sy'n cael eu nodi a'u cynnig.

- Cryfhau ymhellach agweddau ar yr Adroddiad Hunanasesu Blynnyddol wedi'i lywio gan adborth adeiladol o brosesau her mewnol ac allanol gan gynnwys:
 - Hyrwyddo fersiwn hawdd ei darllen/fersiwn pobl ifanc o'r HAB ynghyd â chrynodeb gweithredol fel rhan o waith ymgysylltu wedi'i lywio gan adborth gan breswylwyr a rhanddeiliaid eraill, gan gynnwys aelodau, am sut yr hoffent adrodd gwybodaeth am berfformiad y Cyngor. Parhau i ddefnyddio amrywiaeth o gyfryngau i gyrraedd rhanddeiliaid gan gynnwys cyfryngau cymdeithasol, gan deilwra gwybodaeth i weddu i gynulleidfaoedd targed.
 - Parhau i ganolbwyntio ar sut mae penderfyniadau mawr y Cyngor wedi'u llywio gan ddinasyddion, cymunedau a rhanddeiliaid allweddol eraill, yn ogystal â'r newidiadau a'r effaith sy'n deillio o hynny.
 - Parhau i ganolbwyntio ar sut mae partneriaethau a chydweithredu, gan gynnwys gweithio gyda'r Trydydd Sector a Chynghorau Tref a Chymuned, wedi cyfrannu at gyflawni ein blaenoriaethau Cyflawni Blynnyddol ac Amcanion Lles y Cynllun Corfforaethol, gan roi mwy o amlygrwydd i lwyddiannau a heriau.
 - Symleiddio swm y dadansoddiad o berfformiad yn yr Adroddiad Hunanasesu Blynnyddol gan ganolbwyntio ar nodi eithriadau perfformiad a chynnwys naratif mwy adlewyrchol mewn perthynas â'n heithriadau perfformiad, yn enwedig yn y meysydd hynny lle nad ydym wedi cyflawni ein huchelgeisiau ar gyfer y cyfnod. Yn ogystal, sicrhau bod meysydd a nodwyd ar gyfer ffocws yn y dyfodol yn cael eu cefnogi gan resymau pam maen nhw wedi'u nodi felly.
 - Darparu mwy o gynnwys ynghylch gwaith yr Hyrwyddwyr Aelodau i roi mwy o amlygrwydd i'w gwaith.